

SLUŽBENI GLASNIK

OPSTINE LOPARE

GODINA **1** BROJ **1** LOPARE, **25 juna** 1964 g.

Glasnik izdaje Skupština opštine Lopare, a uređuje Redakciona komisija skupštine.
Glasnik izlazi po potrebi. Godišnja pretplata isnosi _____ dinara, a vrši se
u korist računa 715-111-634-08

Na osnovu člana 97. i 103. Ustava Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine ("Službeni list SRBiH broj 14/63) Skupština opštine Lopare na zajedničkoj sjednici Opštinskog vijeća i Vijeća radnih zajednica održanoj 2. juna 1964. godine, d o n o s i

S T A T U T
O P Š T I N E L O P A R E

D I O P R V I

OSNOVNE ODREDBE

Glava I

Pojam i sjedište Opštine

Član 1.

U skladu sa Ustavom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Ustavom Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, opština Lopare ovim statutom utvrđuje način i oblike međusobnih odnosa građana, radnih i drugih organizacija i organa samoupravljanja u ostvarivanju njihovih prava i dužnosti u Opštini.

Član 2.

Opština Lopare je osnovna društveno-politička zajednica građana na svom području.

Član 3.

Područje Opštine obuhvata slijedeća naseljena mjesta: Bobetino Brdo, Brezje, Brijest, Brnjik, Brusnica, Čelić, Drijenča, Humci, Jačlanica, Koraj, Kozjak, Koretaši, Labucka, Lipovice, Lopare, Lopare Selo, Lukavica, Mačkovac, Miladići, Milino Selo, Mirosavci, Mrtvica, Nahvioci, Peljave, Piperi, Pukiš, Puškovac, Podgora, Pirkovci, Priboj, Ratkovići, Smiljevac, Šibošnica, Tobut Vakuf, Velino Selo, Visori, Vražići i Vukosavci.

Član 4.

Promjena područja Opštine vrši se zakonom po prethodno pribavljenom mišljenju zborova birača i Skupštine opštine.

Prijedlog za promjenu područja Opštine mogu davati Skupština opštine, zborovi birača, mjesne zajednice i organizaci-

Socijalističkog saveza radnog naroda.

Član 5.

Sjedište Opštine je u Loparama.

Opština je u sastavu sreza Tuzle i Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Član 6.

Skupština Opštine ima svoj pečat.

Pečat je okruglog oblika sa tekstom: "Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina - srez Tuzla - Skupština opštine Tuzla". U sredini pečata nalazi se grb Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Član 7.

Opština je pravno lice.

Član 8.

Gradjanima Opštine smatraju se svi stanovnici Opštine koji žive na njenom području imaju prebivalište.

Gradjani imaju sva prava i dužnosti koja su Ustavom, Zakonima i ovim statutom utvrđena kao prava i dužnosti gradjana.

Član 9.

Gradjani Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a nisu gradjani Opštine, koji su se naročito istakli u narodnooslobodilaškoj borbi i socijalističkoj izgradnji mogu biti proglašeni za počasne gradjane Opštine.

Odluku o proglašenju za počasnog gradjanina Opštine donosi Skupština opštine po prethodno pribavljenom pristanku lica čijemu se ova počast želi ukazati.

Član 10.

Josip Broz Tito je prvi počasni gradjanin Opštine, proglašen na svečanoj sjednici Narodnog odbora Opštine 28. aprila 1962. godine.

Glava II

Opština kao osnovna društveno-politička zajednica

Član 11.

U Opštini radni ljudi i drugi gradjani

vno uskladjivanje pojedinačnih i opštih interesa, odlučuju o pitanjima od zajedničkog interesa za život i rad građana, za privredni, kulturni, zdravstveni i socijalni razvitak, obezbeđuju razvoj materijalne osnove Opštine, uskladjuju privredni i društveni razvoj, stvaraju materijalne i društvene uslove za obezbeđenje rada i neposredno ostvaruju svoja samoupravna prava u svim oblastima društvenog života, a naročito:

- stvaraju materijalne i druge uslove za razvitak proizvodnih snaga, privrednih i drugih djelatnosti u skladu sa posebnim uslovima Opštine i potrebama privrede kao cjeline, kao i za rad, zapošljavanje i podizanje produktivnosti rada;

- ujednačuju u okviru jedinstvenog društveno-ekonomskog sistema uslove rada i sticanje dohotka u privrednim i drugim djelatnostima radi njihovog skladnog razvoja i što potpunijeg ostvarivanja načela raspodjele prema radu;

- odlučuju o obrazovanju, veličini i korišćenju sredstava koja služe za zadovoljavanje zajedničkih i opštih potreba u Opštini;

- odlučuju o ulaganju sredstava za privredni i društveni razvoj kojim Opština samostalno raspolaže;

- uredjuju pitanja od neposrednog interesa za privredni, kulturni i društveni život uopšte, kao i način korišćenja zemljišta i zgrada u društvenoj svojini;

- uskladjuju razvoj naseljenih mjesta u Opštini;

- obezbeđuju materijalne i druge uslove za zadovoljenje potreba građana i stalno poboljšanje njihovih opštih životnih uslova, naročito u oblasti obrazovanja, kulture, zdravstva, socijalne zaštite, stanovanja, komunalnih i drugih javnih službi;

- osnivaju privredne organizacije i organizuju komunalne i druge javne službe;

- staraju se o ostvarivanju političkih i ličnih prava i ostvarivanju i razvoju društvenog samoupravljanja;

- organizuju i štite ličnu i imovinsku sigurnost, javni red i mir;

- organizuju organe i ustanove opštinske samouprave i druge organe i službe u Opštini;

- obezbeđuju izvršenje i primjenu zakona i drugih propisa, naročito u odnosu na građane, radne i druge organizacije i štite zakonitost u Opštini.

Član 12.

Organi, organizacije i oblici preko kojih građani stvaraju svoja prava i dužnosti u Opštini jesu:

- Skupština opštine, kao najviši organ vlasti i organ štvenog samoupravljanja u okviru prava i dužnosti Opštine;
- opštinski savjeti, kao političko-izvršni organi, prednik Skupštine i opštinski organi uprave;
- mjesne zajednice, kao samoupravne organizacije koje građani obrazuju u cilju ostvarivanja međusobne saradnje na organizovanju i unapređenju komunalnih, privrednih, socijalno-zdravstvenih i sličnih djelatnosti, koje neposredno služe zadovoljavanju potreba svakodnevnog života porodice, domaćinstva i radnog vijeka;
- zborovi birača, kao samostalni opšti skupovi građana kojima oni neposredno upravljaju društvenim poslovima;
- referendum na kome građani neposredno odlučuju o pitanjima od zajedničkog interesa za Opštinu i za mjesnu zajednicu;
- radne organizacije u kojima radni ljudi ravnopravno obavljaju zajedničkim radom i društvenim sredstvima rada i odlučuju o upotrebi društvenog proizvoda koji im pripada na osnovu raspodjele prema radu i preko kojih odlučuju o drugim pitanjima od zajedničkog interesa;
- upravni odbori, kućni savjeti, mirovna vijeća, savjeti potrošača i drugi organi koji imaju za cilj okupljanje građana radi upravljanja društvenim poslovima;
- Socijalistički savez radnog naroda, kao najšira organizacija društvenog samoupravljanja u kojoj građani pokreću i upravljaju pitanja od zajedničkog interesa, ostvaruju političku kontrolu nad radom organa, organizacija i pojedinaca koji vrše javne funkcije i pokreću političku inicijativu u svim oblastima društvenog života;
- Savez komunista Bosne i Hercegovine, kao idojna i politička usmjeravajuća snaga u Opštini, koji svojim radom pokreću političku aktivnost radi zaštite i daljeg razvijanja tekovina socijalističke revolucije i socijalističkih društvenih odnosa i radi jačanja socijalističke i demokratske svijesti građana;
- drugo društveno-političke organizacije i udruženja građana preko kojih oni ostvaruju svoja političke, privredne i društvene interese;

- samoupravne organizacije i ustanove, preko kojih se ostvaruju određeni zadaci Opštine u usmjeravanju privrednog razvitka kreditne politike i zapošljavanja;

- Opštinski sud i drugi organi društvene zajednice koji štite utvrđene socijalističke društvene i političke odnose, jedinstvo pravnog sistema, slobode i prava građana i samoupravna prava radnih i drugih organizacija.

Član 13.

U ostvarivanju zajedničkih interesa građani, radne i druge organizacije saradjuju u duhu solidarnosti, medjusobne pomoći i razumijevanja.

Član 14.

Opština saradjuje sa drugim opštinama putem udruživanja zajedničkih sredstava, osnivanja zajedničkih organa, ustanova i službi, preduzimanja zajedničkih akcija i razmjene iskustava, učesća u organizacijama za medjuopštinsku saradnju i kroz druge vidove udruživanja i saradnje.

O saradnji, kada se radi o interesima cijele Opštine, odlučuje Skupština opštine ili organ koji ona ovlasti, a organi samoupravljanja i radne organizacije samostalno kada se radi o njihovim odnosima.

Član 15.

Opština može odlukom Skupštine povjeriti srezu Tuzla izvršenje određenih poslova koji su od zajedničkog interesa za još jednu ili više opština na njegovom području, ukoliko propisi- ma viših organa izvršenje takvih poslova nije utvrđeno kao obaveza sreza.

Član 16.

Djelatnost svih organa, radnih i drugih organizacija u Opštini je javna i građani imaju pravo da budu obaviješteni i da raspravljaju o njihovom radu, da stavljaju primjedbe i podnose prijedloge neposredno i putem Socijalističkog saveza.

Član 17.

Organi i organizacije, nosioci javnih ovlašćenja /odbornici, poslanici, javni službenici i sl./ i građani dužni su da rade zakonito i vrše svoja prava i dužnosti u skladu sa

opštim ciljevima društvene zajednice, politikom i mjerilima tvrdjenim od strane predstavničkih tijela Opštine i širih društveno-političkih zajednica.

Član 18.

Skupština opštine, organi, organizacije i građani imaju pravo i društvenu obavezu da pokreću postupak za utvrđivanje društveno-političke, materijalne, krivične, disciplinske i druge odgovornosti lica, organizacija i organa kada svojim postupcima naruše interese društvene zajednice.

D I O D R U G I

DRUŠTVENO - EKONOMSKI ODNOSI

Glava III

Osnova društveno-ekonomskih odnosa u Opštini

Član 19.

Osnovu društveno-ekonomskih odnosa u Opštini u okviru jedinstvenog društveno-ekonomskog sistema čini:

- društvena svojina nad sredstvima za proizvodnju;
- sloboda rada i stupanja u radni odnos;
- pravo uživanja plodova rada;
- pravo samoupravljanja;
- zabrana korišćenja tuđeg rada u cilju sticanja dohotka;
- planska proizvodnja i potrošnja.

Član 20.

Individualni proizvođači u oblasti poljoprivredne proizvodnje, zanatstva i u vršenju drugih usluga, saradjuju sa društvenim sektorom pod određenim uslovima i mogu se organizovati u posebne oblike međusobne saradnje radi zajedničkog korišćenja sredstava i unapređenja proizvodnje i usluga.

Opština posebno pomaže i organizuje ovu saradnju.

Član 21.

U Opštini se stvaraju uslovi da radni čovjek u radnoj

- bude osnovni nosilac društvenog stvaranja i aktivnosti;
- svojim radom ostvaruje uslove i sredstva za zadovoljenje svojih životnih potreba;
- slobodno bira svoje zanimanje, slobodno stupa u organizaciju i istupa iz nje;
- koristi se pod jednakim uslovima javnim dobrima;
- u okviru radnih organizacija koristi društvena sredstva, upravlja zajedničkim radom i odlučuje o uslovima rada;
- ostvaruje udio u društvenom proizvodu u skladu sa načelom raspodjele prema radu;
- odlučuje o visini i korištenju dijela društvenog proizvoda koji neposredno služi za razvitak materijalne osnove i za zadovoljenje opštih potreba u Opštini;
- učestvuje u upravljanju društvenim poslovima Opštine.

Glava IV

Materijalna osnova za razvoj Opštine

Član 22.

Materijalnu osnovu za razvoj Opštine čine:

- prirodna bogatstva, opštenarodna imovina i javna dobra u opštoj upotrebi;
- sredstva kojima upravljaju radne organizacije i mjesne zajednice;
- sredstva budžeta i fondova koja se obrazuju iz dohotka gradjana i radnih organizacija.

Član 23.

Opštenarodnom imovinom i javnim dobrima u opštoj upotrebi upravljaju u okviru ustava, zakona i ovog statuta, Skupština opštine, radne organizacije i mjesne zajednice.

Član 24.

Skupština opštine, radne organizacije i mjesne zajednice dužne su obezbijediti pravilno vodjenje evidencije opštenarodne imovine i javnih dobara u opštoj upotrebi.

Statutima radnih organizacija i mjesnih zajednica bliže će se regulisati način upravljanja i korištenja opštenarodne
dob

Član 25.

Radne organizacije mogu udruživati sredstva u cilju unapredjenja proizvodnje.

Odluke o udruživanju sredstava, načinu i uslovima udruživanja, korišćenja i upravljanja, donose najviši organi samoupravljanja u tim radnim organizacijama.

Član 26.

Materijalna sredstva radnih organizacija u oblasti društvenih službi obrazuju se samofinansiranjem i iz društvenih sredstava.

Opština, po pravilu, u društvenim službama finansira djelatnost na osnovu posebnih programa i ugovora.

Član 27.

Skupština opštine društvenim planom i budžetom za svaku godinu određuje iznose i procenite izdvajanja iz ukupnih sredstava Opštine za finansiranje djelatnosti društvenih službi.

Član 28.

Radne organizacije društvenih službi koriste sredstva kojim raspolažu u skladu sa njihovom namjenom, obezbeđujući određeni standard u pogledu kvaliteta i obima usluga.

Član 29.

Materijalna sredstva mjesnih zajednica ostvaruju se:

- iz ličnih sredstava građana, samodoprinosom u novcu, materijalu i radu, kao i dobrovoljnim radnim akcijama građana i slično;

- iz dobrovoljnih priloga građana i radnih organizacija;

- učešćem u prihodima Opštine;

- korišćenjem kredita.

Statutom mjesne zajednice određuju se uslovi i načini pod kojima se može vršiti prikupljanje ličnih sredstava građana.

Skupština opštine svake godine društvenim planom utvrđuje procenat učešća mjesnih zajednica u prihodima Opštine.

1/ Opštinski fondovi

Član 30.

Opštinskim fondovima se obezbeđuje finansiranje razvoja i unapredjenje privrede i drugih društvenih djelatnosti.

Fondovi se osnivaju kada to iziskuje potreba stalnog obezbeđenja sredstava, poseban način upravljanja i korištenja.

Član 31.

Fondove osniva Skupština opštine po svojoj inicijativi ili na osnovu propisa viših državnih organa odlukom.

Koja se sredstva smatraju prihodima fondova određuje se propisima o njihovom osnivanju.

Član 32.

Sredstva fondova mogu se koristiti u vidu: kredita putem konkursa, kredita bez konkursa i direktnog finansiranja određene aktivnosti bez obaveze vraćanja.

Član 33.

Fondovi su pravna lica.

Pravilima fonda bliže se utvrđuje način rada i poslovanje fonda.

Pravila fonda donosi najviši organ samoupravljanja fonda, a potvrđuje ih Skupština opštine.

Fondom upravlja Upravni odbor fonda, koji sačinjavaju određeni broj predstavnika Skupštine, radnih i drugih organizacija koja daju ili koriste sredstva fonda. Broj i sastav članova upravnog odbora fonda određuje se odlukom o osnivanju i pravilima fonda.

Član 34.

Upravni odbor fonda odlučuje o davanju i rasporedu sredstava na korisnike, donosi finansijski plan fonda i završni račun.

Nadzor nad radom fonda vrši Skupština opštine ili organ koga ona ovlasti.

Član 35.

U slučaju prestanka potrebe za finansiranjem određene aktivnosti, prestankom priliva sredstava ili kada prestane zakonska obaveza, Skupština opštine može donijeti odluku o prestanku sa radom fonda.

Član 36.

Osnivači garantuju za obaveze fonda.
Fond obavezno ima rezervu.

2) Budžet Opštine

Član 37.

Budžetom Opštine utvrđuju se i raspoređuju sredstva rad Skupštine opštine, njenih organa i službi, djelatnosti i sredjenih društvenih službi, mjesnih zajednica i organizacija koja nemaju svojih ili nemaju dovoljno svojih samostalnih prihoda.

Član 38.

Prihodi budžeta formiraju se iz izvora utvrđenih zakonom, iz izvora koje utvrdi Skupština opštine na osnovu zakonskih ovlašćenja i dotacija, kredita i sličnih izvora.

Član 39.

Budžet se sastoji iz odluke i posebnog dijela koji sadrži pregled svih prihoda i rashoda budžeta.

Prihodi i rashodi moraju biti uravnoteženi.

Budžetom se mogu obrazovati i budžetski fondovi.

Budžetskim fondovima upravljaju odgovarajući opštinski

savjeti.

Član 40.

Smjernice za izradu budžeta za narednu godinu utvrđuje Skupština opštine prilikom analize izvršenja devetomjesečnog plana prihoda i rashoda u tekućoj godini.

Opštinski organ uprave nadležan za poslove budžeta prikuplja zahtjeve od svih organa uprave i službi, društveno-političkih organizacija, mjesnih zajednica i ostalih korisnika budžetskih sredstava, obradjuje ih i sastavlja nacrt predračuna prihoda i rashoda.

Nacrt budžeta najprije se dostavlja opštinskim savjetima, pa se na osnovu njihovih mišljenja, sastavlja prijedlog budžeta.

Član 41.

Nacrt budžeta se dostavlja istovremeno sa nacrtom društvenog plana: Opštinskom odboru Socijalističko

naroda, Opštinskom sindikalnom vijeću, zborovima birača i mjesnim zajednicama.

Po svestrano sprovedenom razmatranju nacrtu budžeta od strane organizacije i građana, uzimajući u obzir njihove prijedloge, sugestije i primjedbe, Opštinski savjet za plan i finansije konačno donosi prijedlog budžeta.

Uz prijedlog budžeta Skupštini opštine se dostavlja i obrazloženje u vezi sa dobijenim prijedlozima, sugestijama i primjedbama od strane organizacije i građana.

Član 42.

Značajnije izmjene i dopune budžeta Skupština vrši po postupku koji važi za njegovo donošenje.

Član 43.

O izvršenju budžeta sastavlja se završni račun.

Završni račun o izvršenju budžeta odobrava Skupština opštine.

Završni račun se prethodno dostavlja Službi društvenog knjigovodstva Narodne banke radi ocjene zakonitosti.

3) Poreska politika

Član 44.

Radi stvaranja sredstava za zajedničke potrebe u Opštini i ujednačavanja nivoa potrošnje i kretanja ličnog i društvenog standarda, Opština, u okviru zakonskih ovlašćenja, utvrđuje samostalno svoju poresku politiku.

U izvršavanju poreske politike Opštine, Skupština donosi razne odluke i druga akta kojim uvodi opštinske dažbine za čije je uvođenje ovlaštena propisima.

Član 45.

Skupština opštine, u skladu sa zakonom, uvodi opštinske dažbine: opštinski porez, opštinski prirez, takse, mjesni samodoprinos i dopunski doprinos budžetima iz ličnog dohotka.

Prilikom uvođenja dažbina Skupština je dužna da vodi računa:

- o stvarnim potrebama i realnim mogućnostima ulaganj sredstava za zajedničke potrebe u Opštini;

- o materijalnim mogućnostima građana;
- o nivou uopšte potrošnje u Opštini;
- o kretanju ličnog i društvenog standarda u Opštini.

Član 46.

Prije donošenja odluka o uvođenju dažbina, Skupština dužna da pribavi mišljenje zborova birača i upozna ih o razlozima i potrebama uvođenja dažbina.

Glava V

Usmjeravanje privrednog i društvenog razvitka

Član 47.

U Opštini se obezbeđuju materijalni i društveni uslovi za privredjivanje, razvoj proizvodnih snaga, privrednih djelatnosti i društvenog standarda u skladu sa uslovima i mogućnostima Opštine, potrebama građana, kao i potrebama opšteg privrednog razvitka;

- organizovanjem odgovarajućih radnih organizacija u oblasti proizvodnje, saobraćaja, robnog prometa, gradjevinarstva, pružanja usluga i drugim djelatnostima u skladu sa propisima o osnivanju i prestanku pojedinih vrsta radnih organizacija;

- uskladjivanjem interesa i potreba pojedinih radnih organizacija sa politikom privrednog razvoja opštine i interesima šire zajednice;

- usmjeravanjem razvoja pojedinih grana privrede, a naročito intezivne poljoprivredne proizvodnje, posebno voćarstva i stočarstva, kao osnovnih proizvodnih grana u Opštini.

Član 48.

Skupština opštine i njeni organi usmjeravaju i pomažu razvitak naseljenih mjesta i individualnu poljoprivrednu proizvodnju putem oblika udruživanja i međusobne saradnje radi postizanja većih prinosa i bržeg socijalističkog preobražaja sela:

- uvođenjem agrotehničkih i zootehničkih mjera u poljoprivredi;

- razvijanjem zadruga i kooperacije individualnih proizvođača;

- pošumljavanjem i planskim korišćenjem šuma;

- organizovanjem otkupa poljoprivrednih proizvoda;
- organizovanjem veterinarske službe;
- obezbeđivanjem sjemenske robe i rasplodnog materijala;
- osposobljavanjem kadrova za rad u poljoprivrednoj proizvodnji;
- pomaganjem rada školskih zadruga i vrtova u školama
- izgradnjom putova i komunalnih objekata;
- pomaganjem elektrifikacije sela koja za to imaju uslove;
- stvaranjem uslova za zdravstveno prosvjećivanje građana.

Član 49.

U cilju unapredjenja stočarske proizvodnje postoji Veterinarska stanica koja organizuje rad veterinarskih ambulanti u Priboju, Loparama, Čeliću i Šibošnici.

1) Društveni plan opštine

Član 50.

Uskladjivanje i usmjeravanje društveno-ekonomskog razvitka obezbeđuje se u Opštini višegodišnjim planom privrednog i društvenog razvitka, jednogodišnjim društvenim planom, društvenim planovima radnih organizacija u oblasti proizvodnje, program rada mjesnih zajednica i radnih organizacija u oblasti standarda

Član 51.

Opštinski planovi, po pravilu, proizilaze iz planova radnih organizacija i mjesnih zajednica povezujući njihove materijalne i druge aktivnosti, a u skladu sa postavkama planova viših društveno-političkih zajednica.

Član 52.

Višegodišnji plan privrednog i društvenog razvitka donosi Skupština opštine, o kome se prethodno izjašnjavaju građani preko zborova birača.

Radne organizacije i mjesne zajednice donose višegodišnje planove po postupku koji utvrde svojim statutima shodno načelima ovog statuta.

Član 53.

Društvenim planom Opštine, kao programom razvoja privrede i društvenog standarda, usmjerava se i uskladjuje razvoj proizvodnih snaga, društvenih službi i zapošljavanja, utvrđuju se sredstva Opštine i vrši njihova osnovna raspodjela, utvrđuju se smjernice i proporcije kreditne politike, uskladjuje se razvoj naselja, utvrđuju se mjere kojima se obezbedjuje uskladjivanje dohotka radnih organizacija i pojedinaca sa rezultatima njihovog rada uskladjuje se lična i zajednička potrošnja sa dohotkom i produktivnošću, utvrđuju se i druge mjere za razvoj privrede i društvenih službi u tekućoj godini.

Član 54.

Izradom društvenog plana Opštine Lopare rukovodi Opštinski savjet za plan i finansije.

Stručnu obradu društvenog plana vrši odgovarajuća služba opštinskih organa uprave.

Na osnovu prikupljenih prijedloga i podataka iz planova i programa rada radnih organizacija i mjesnih zajednica i proporcija planova viših društveno-političkih zajednica, služba planiranja izrađuje prednacrt društvenog plana, Opštinski savjeti razmatraju prednacrt društvenog plana i daju svoje prijedloge i mišljenja na sastavljanje nacerta plana.

Član 55.

Nacrt plana utvrđuju Opštinski savjet za plan i finansije i dostavlja ostalim opštinskim savjetima, društveno-političkim i stručnim organizacijama, organima upravljanja radnih organizacija, zborovima birača i mjesnim zajednicama na razmatranje i javnu diskusiju.

Član 56.

Po završenom javnom pretresu Opštinski savjet za plan i finansije, na proširenoj sjednici sa predsjednicima ostalih opštinskih savjeta, razmatra primjedbe i predloge na nacrt plana i utvrđuje prijedlog plana koji dostavlja na usvajanje Skupštini. Uz prijedlog plana Skupštini se dostavlja i izvještaj o rezultatima javne diskusije sa posebnim obrazloženjem primjedba i prijedloga koji nisu prihvaćeni.

Skupština je dužna da prije usvajanja prijedloga društvenog plana razmotri izvještaj o rezultatima javne diskusije.

Član 57.

Skupština obzbedjuje praćenje izvršenja plana preko svojih organa i odgovarajućih službi.

Skupština razmatra izvještaje o izvršenju društvenog plana po potrebi, a obavezno devetomjesečno i na kraju godine.

Član 58.

Za punovažno donošenje društvenog plana potrebna je većina od ukupnog broja odbornika svakog vijeća.

Ako više od polovine zborova birača na području opštine ne prihvati prijedlog plana u cjelini, Skupština ne može glasniti o usvajanju toga prijedloga. U ovakvom slučaju vrši se priprema novog nacrtu društvenog plana i ponavljanje postupka.

O donesenom planu Skupština na uobičajeni način obavještava građane, radne i druge organizacije.

Član 59.

Izmjene društvenog plana u toku njegovog izvršenja može vršiti Skupština opštine po postupku koji važi za njegovo donošenje.

Ako do izmjene mora doći zbog promjene društvenih instrumenata i drugih normi donesenih od strane viših društvenopolitičkih zajednica, nije potrebno konsultovanje građana i samoupravnih organizacija već samo informisanje o promjenama.

Član 60.

Prilikom raspravljanja o postavkama novog plana, Skupština obzbedjuje informaciju o izvršenju prethodnog plana na način i u formi koja obzbedjuje dovoljnu obavještenost građana i čuvanje privrednih tajni.

Član 61.

Ako se prilikom izrade društvenog plana ustanovi da je neka radna organizacija manje planirala nego što su njeni optimalni uslovi, Skupština ili organ koji ona ovlasti može ukazati radnoj organizaciji na društvenu neopravdanost lošeg planiranja. Radna organizacija je dužna da se izjasni o datim primjedbama.

Član 62.

Ako se društvenim planom Opštine ustanovljavaju neke od mjera koje utiču na neto lične dohotke građana, potrebno je prethodno pribaviti mišljenje zborova birača o tim mjerama.

U slučaju da više od polovine zborova birača ne prihvati predložene mjere, Skupština može da ih iznese na referendum ili da odustane od prijedloga. Rezultat referenduma obavezuje Skupštinu opštine.

Ako se prijedlog na referendumu odbije, Skupština ne može u toj godini pokretati isti prijedlog.

2) Kreditna politika

Član 63.

U skladu sa politikom privrednog razvoja Opštine određenom društvenim i višegodišnjim planovima i drugim aktima usmjerenja privrednog razvoja, u Opštini se utvrđuje i ostvaruje kreditna politika kojom se vrši:

- usmjeravanje ulaganja sredstava na osnovu objektiviziranih ekonomskih kriterija, koji obezbeđuju ekonomski najopravdanije investicije;
- posticanje saradnje radnih organizacija i stvaranje najpovoljnijih uslova za zajedničko korištenje sredstava;
- kreditiranje privrednih i drugih djelatnosti radnih organizacija i građana;
- vođenje evidencije i praćenje razvitka privrednih i drugih djelatnosti;
- obezbeđenje potrebnih uslova za ostvarivanje društvenog razvoja nad radom radnih organizacija.

Svoju kreditnu politiku Opština ostvaruje preko Komunalne banke kao samostalne radne organizacije u okviru jedinstvenog jugoslovenskog kreditnog sistema.

Član 64.

Nadzor nad sprovođenjem kreditne politike i politike raspodjele u Komunalnoj banci za područje Opštine vrši Skupština opštine. Komunalna banka podnosi Skupštini izvještaj o kreditiranju radnih i drugih organizacija i građana najmanje jednom godišnje.

Komunalna banka može predložiti Skupštini donošenje

akata i preduzimanje mjera za regulisanje privrednog i društvenog razvoja, kao i za regulisanje kreditnih i drugih odnosa izmedju banke i njenih komitenata.

3) Zapošljavanje

Član 65.

Opština je dužna, u skladu sa opštim kriterijima propisanih zakonom, da se stara o obezbedjenju uslova za zapošljavanje građana i obezbedjenju određene strukture zaposljenih:

- staranjem o obezbedjenju potrebnih materijalnih i drugih uslova u cilju zapošljavanja nove radne snage;
- odredjivanjem dopunskih kriterija o prioritetu zapošljavanja, u skladu sa osobenostima, privrednom strukturom i potrebama Opštine;
- staranjem o zapošljavanju lica koja traže posao, polazeći od njihovih kvalifikacija, radnih sposobnosti, vremena prebivališta, imovinskih, porodičnih i drugih prilika;
- staranjem o pružanju materijalne i zdravstvene zaštite privremeno nezaposlenim.

O politici zapošljavanja i o zapošljavanju u Opštini brine se Skupština opštine, radne organizacije i posebna služba za zapošljavanje radnika.

Zapošljavanje radnika na području Opštine vrši Služba za zapošljavanje radnika u Loparama, koja je u organizaci onom sastavu Zavoda za zapošljavanje radnika u Tuzli.

U slučaju potrebe Skupština može osnovati Zavod za zapošljavanje radnika samo za područje Opštine Lopare.

Član 66.

Radne i druge organizacije dužne su da zapošljavaju radnike isključivo preko odgovarajuće službe za zapošljavanje u koliko nije drukčije predvidjeno zakonom.

U slučaju da kod Službe za zapošljavanje nema evidentiranih privremeno nezaposlenih lica odgovarajući kvalifikacija, koja su potrebna određenoj radnoj organizaciji, organizacija može ovako lice obezbijediti i mimo Službe za zapošljavanje radnika.

Glava VI

Organizovanje i razvijanje društvenog standarda

Član 67.

U Opštini se, u okviru njenih prava i dužnosti utvrđene Ustavom, zakonima i ovim statutom, obezbeđuje zadovoljava potreba građana, radnih i drugih organizacija u oblastima društvenih službi (obrazovanja i vaspitanja, kulture, tehničke i umjetničke kulture i socijalne zaštite), stambene i komunalne djelatnosti, kao i snabdjevanja.

Član 68.

Inicijativu za osnivanje radne organizacije u oblasti društvenog standarda mogu dati:

- Skupština i njeni organi;
- Socijalistički savez radnog naroda i Savez sindikata;
- kolektivi radnih organizacija;
- građani na zborovima birača.

Osnivanje organizacija iz prethodnog stava može da prodje i iz propisa viših državnih organa.

Član 69.

Organizaciju u oblasti društvenog standarda može da osnuje: Skupština opštine, mjesne zajednice, radne organizacije i grupa građana kada je to predviđeno propisima.

Osnivač je dužan da prethodno pribavi mišljenje zborovodstva birača, Socijalističkog saveza radnog naroda i Sindikata.

Mišljenje iz prethodnog stava osnivač je dužan pribaviti i prilikom ukidanja organizacije društvenog standarda.

Član 70.

Osnivač je dužan da obezbijedi minimalne uslove za početak rada radne organizacije u oblasti društvenog standarda.

Pod minimalnim uslovima naročito se podrazumijevaju: objekti i smještajni prostor, potrebni kadrovi i finansijska sredstva neophodna za početak rada organizacije.

Član 71.

Nadležni organ ne može odbiti davanje saglasnosti ako nisu ispunjeni uslovi za osnivanje organizacije u oblasti društvenog standarda.

Član 72.

Osnivač je dužan pružiti materijalnu pomoć organizaciji ukoliko ona bez svoje krivice nije u stanju da obezbijedi prosječan standard proizvoda odnosno usluga koje pruža korisnicima i neostvaruje prosječan društveni dohodak.

Ukoliko su sredstva osnivača nedovoljna, prava i obaveze osnivača može preuzeti Opština.

Osnivač može dati zadatke organizaciji društvenih službi, vodeći računa o obezbedjenju sredstava za izvršenje tih zadataka.

Član 73.

Nadzor nad radom organizacije vrši Skupština opštine.

Ukoliko se utvrdi da poslovanje organizacije izlazi iz okvira zadataka datih organizaciji i statuta organizacije, odnosno da poslovanje organizacije nije u skladu sa propisima Skupštine opštine obavijestiće organe upravljanja organizacije i traži da se preduzmu potrebne mjere za odklanjanje nedostataka.

Organizacija je dužna da na zahtjev Skupštine opštine pruži podatke o svom radu, korištenju i utrošku sredstava koja je joj stavio na raspolaganje osnivač.

Član 74.

Protivan ovom statutu je svaki akt ili mjera organizacije kojim bi se pojedinim građanima, radnim i drugim organizacijama onemogućavalo ili uskraćivalo pravo korištenja proizvoda i usluga pod uslovima koji su propisani.

Član 75.

Statutom organizacije iz oblasti društvenog standarda regulišu se odnosi i postupak koji obezbeđuju javnost rada organizacije i kontrolu od strane korisnika.

Svaki korisnik ima pravo da traži obavještenje o radu organizacije, a naročito utrošku i rukovanju sredstvima. Dužnost je organizacija da takvo obavještenje pruže.

Član 76.

Statutom radne organizacije, pored ostalih odredaba o organizaciji i radu, utvrđuje se naročito:

- pravo korisnika da postavlja pitanje i dobije na njemu odgovor od organizacije i da upućuje prijedloge i mišljenja

organizaciji za unapredjenje službe i poboljšanje kvaliteta usluga;

- da se na zahtjev jedne desetine korisnika, odnosno odgovarajućeg opštinskog savjeta ili osnivača obavezno sazove skup korisnika ako su u pitanju problemi iz rada organizacije vezani za materijalna i druga davanja korisnika, odnosno, problemima kvaliteta i obima proizvoda i usluga koji se pružaju građanima. Organizacija je dužna da sazove skup korisnika u roku od 15 dana od dana kada je zahtjev podnesen, a ukoliko to ne učini, skup će sazvati osnivač ili nadležni organ Skupštine;

- utjecaj korisnika na utvrđivanje programa rada organizacije i njegovu realizaciju.

Član 77.

Za usluge iz redovne djelatnosti organizacija u oblasti društvenih službi i komunalnih poslova cijene određuje organ upravljanja organizacije uz saglasnost nadležnog organa Skupštine opštine u skladu sa zakonom.

Za usluge koje izlaze iz okvira redovne djelatnosti organizacije /dopunska djelatnost/ korisnici na osnovu sporazuma plaćaju naknadu.

Sporazumom iz prethodnog stava reguliše se obim i kvalitet usluga, kao i visina naknade.

Član 78.

Medjusobnu saradnju i koordinaciju organizacije u oblasti društvenog standarda ostvaruju i kroz nadležne opštinske savjete. Organizacije u oblasti društvenog standarda mogu se medjusobno stručno povezivati i udruživati radi proučavanja i analize zajedničkih problema, razmjene iskustava i pomoći, koordinacije u radu, rješavanja zajedničkih problema, kao što su: podizanje stručnog kadra, poboljšanje materijalnog položaja i slično.

Odluke o udruživanju donose najviši organi u upravljanju društvenim službama i njima regulišu medjusobne odnose, prava i obaveze.

Član 79.

Organizacija u oblasti društvenog standarda

sa radom pod uslovima propisanim zakonom.

Inicijativu za prestanak rada organizacije mogu dati sama organizacija, osnivač, Skupština opštine i njeni organi i organizacije Socijalističkog saveza i Sindikata. O prestanku organizacije odlučuje osnivač.

Prije donošenja odluke o prestanku rada organizacije osnivač je dužan da zatraži mišljenje i upozna o razlozima prestanka zborove birača, korisnike i druge organizacije, od kojih je i inače dužan da zatraži mišljenje prilikom osnivanja organizacije.

1) Prosvjeta, kultura i fizička kultura

Član 80.

Opština obezbeđuje materijalne, kadrovske i druge uslove za osnovno obrazovanje i vaspitanje; pomaže obrazovanje u srednjim, višim i visokim školama i fakultetima u skladu sa potrebama građana, radnih i drugih organizacija i mogućnostima Opštine i, u skladu sa mogućnostima, stvara uslove za osnivanje i rad predškolskih ustanova srazmjerno potrebama i učešću građana, radnih i drugih organizacija.

Član 81.

Obaveze osmogodišnjeg školovanja je besplatno za djecu sa područja Opštine.

Član 82.

Opština obezbeđuje uslove za osnivanje i rad osnovnih škola, starajući se da se omogući njihov normalan rad kao samostalnih organizacija, razvija njihovu osnovnu vaspitno-obrazovnu aktivnost i njeguje dopunsku aktivnost u cilju što boljeg osposobljavanja mladih, a preko Opštinskog savjeta za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu vrši nadzor nad ispunjavanjem zadataka nastavnog plana i programa i dopunske aktivnosti osnovne škole.

Član 83.

Potpuna osnovna škola osniva se na onom školskom području koje ima najmanje 400 školskih polaznika.

Za školska područja od 100 do 400 školskih polaznika Opština obezbeđuje petogodišnje osnovno školovanje.

Odlukom Skupštine opštine utvrđuju se područja za koja se škole osnivaju.

Član 84.

Saglasno opštedruštvenim potrebama, potrebama radnih organizacija i građana, a u zavisnosti od njihovog uče-pokazanog interesa, Opština može osnivati i srednje škole anicama mogućnosti obezbjedjivati uslove za njihov rad.

Član 85.

Opština pomaže sticanje kvalifikacija, dokvalifikaciju kvalifikaciju radnika zaposljenih u radnim organizacijama seminara i kursova organizovanih u tu svrhu, kao i finansi-Narodnog univerziteta koji kroz razne oblike obrazovanja nosi poboljšanju kvalifikacione strukture.

Član 86.

Školski obveznici koji zbog fizičkih i psikihičkih nedo-aka nisu u mogućnosti da prate nastavu s redovnim učenicima se u izuzetnim slučajevima, prema mogućnostima Opštine, upu-na školovanje u specijalne škole ili zavode.

Član 87.

Radi podizanja nivoa obrazovanja građana Opština organi-

- stručno i ekonomsko obrazovanje radnih ljudi;
  - društveno-političko obrazovanje građana;
  - obrazovanje građana iz oblasti ekonomike domaćinstva
- novanja;
- osposobljavanje građana za samoobrazovanje putem
- ge i druge štampane riječi;
- opismenjavanje građana;
  - druge obrazovne djelatnosti za podizanje znanja,
- bnosti i kulturnog nivoa građana.
- Djelatnost iz prethodnog stava planiraju i vrše Narodni
- erzitet i druge organizacije u skladu s potrebama proizvodnje
- uštvenog standarda u Opštini.

Član 88.

Radi opismenjavanja nepismenih i osnovnog obrazovanja slih građana na području Opštine, Skupština opštine donosi ati sprovedjenje akcionog programa opismenjavanja i osnovnog zovanja građana.

Organizaciju i potrebna finansijska sredstva za opismenjavanje gradjana van radnog odnosa obezbijedjuje Opština.

Član 89.

Narodni univerzitet, kao ustanova za najšire obrazovanje gradjana u Opštini, uskladjuje svoje djelovanje, zadatke, oblike i metode rada s društvenim, privrednim i kulturnim razvmtkom zemlje, a posebno s razvojem Opštine i radnih organizacija.

Član 90.

Opština je dužna da obezbijedi Opštinskom društvenom fondu za školstvo potrebna sredstva za osnovne djelatnosti škola i ustanova za obrazovanje i vaspitanje koje se finansiraju iz ovog Fonda prema utvrdjenim objektivnim mjerilima i kategorizaciji škola.

Sredstva za finansiranje djelatnosti Narodnog univerziteta obezbijeduju se dijelom iz Opštinskog društvenog fonda za školstvo, a dijelom od uplata radnih organizacija i gradjana prema posebnim programima i ugovorima.

Član 91.

Radi obezbjedjenja potrebnih stručnih kadrova u radnim i drugim organizacijama i organima vrši se stipendiranje kadrova.

Svaka radna i druga organizacija obezbjedjuje sredstva za stipendiranje i druge forme obrazovanja kadrova za svoje potrebe.

Opština obezbedjuje sredstva za stipendiranje i druge forme obrazovanja kadrova za potrebe organa Skupštine opštine i kadrova za potrebe radnih organizacija iz oblasti školstva, prosvjete i kulture, ukoliko ta sredstva nisu obezbijedjena u radnim organizacijama.

Posebnom odlukom Skupštine opštine propisuju se uslovi i način dodjeljivanja stipendija iz sredstava Opštine.

U radnim i drugim organizacijama propise iz prethodnog stava donijeće organi upravljanja tih organizacija.

Član 92.

U Opštini se osnivaju, održavaju i razvijaju ustanove i organizacije za zadovoljavanje kulturnih potreba društvene zajednice i gradjana. U tom smislu Opština finansira djelatnosti utvrdjene programom i ugovorom iz oblasti kulturno-umjetičkog

zna, društveno-zabavnog života i filmske djelatnosti.

Član 93.

Opština učestvuje u finansiranju akcija i djelatnosti kulturnih organizacija koje usmjeravaju, objedinjavaju i podstiču kulturno-prosvjetnih organizacija, ustanova, društava i razvijanju kulturno-prosvjetnog i umjetničkog života i razvoju području Opštine.

Član 94.

Opština podstiče i pomaže svestrani razvitak fizičke kulture na svom području radi poboljšanja zdravlja i podizanja nivoa vaspitanja građana, njihove rekreacije i razonode, kao i razvojnog zblježavanja u kolektivnim istupanjima u raznim vidovima fizičke kulture i kvalitetnog sporta.

Sprovedjenje ove djelatnosti Opština obezbedjuje putem saradujućih organizacija.

Član 95.

Skupština opštine donosi perspektivni program razvoja kulture i fizičke kulture i, u skladu sa sprovedjenjem, tog programa obezbedjuje sredstva za izgradnju objekata kulture i fizičke kulture.

Član 96.

Za finansiranje djelatnosti u oblasti kulture i fizičke kulture Opština obezbedjuje sredstva putem Fonda za kulturu i fizičku kulture.

2) Zdravstvena i socijalna zaštita

Član 97.

U Opštini se obezbeduju osnovni uslovi za zdravstvenu i socijalnu zaštitu građana saglasno njihovim potrebama i mogućnostima Opštine.

Član 98.

Opština podstiče izgradnju i razvoj mreže zdravstvenih ustanova, a naročito podstiče otvaranje ambulanti u naseljenim mjestima.

U skladu sa potrebama i mogućnostima Opštine mogu se osnivati i socijalne ustanove.

Član 99.

U skladu sa zakonima i drugim propisima, ovim statutom i odlukama Skupštine opštine u Opštini se obezbeđuju:

- sredstva za socijalne pomoći materijalno neobezbijedjenim licima;
- smještaj i briga o životnim potrebama socijalno neobezbijedjenih lica;
- otklanjanje uzroka i sprečavanje pojava socijalnih problema;
- sredstva i mjere za sprečavanje zaraznih bolesti;
- otklanjanje opasnosti po zdravlje i život radnih ljudi u izvanrednim situacijama izazvanim elementarnim nepogodama;
- preduzimanje preventivnih mjera i liječenje oboljelih;
- organizovanje zdravstvenog osiguranja individualnih poljoprivrednih proizvođača i drugih lica samostalnih zanimanja;
- organizovanje masovne vakcinacije građana;
- pomoć u radu drugih ustanova i organizacija kojima se povjerava vršenje pojedinih poslova.

Član 100.

Vojni invalidi, borci narodnooslobodilačkog rata, žrtve fašističkog terora i roditelji palih boraca imaju pravo na posebnu zaštitu i brigu Opštine. Briga se sastoji u pravu prvenstva na dodjelu stana, na kredit za individualnu izgradnju stana u ličnoj svojini, na odgovarajuće zapošljenje, na školovanje, stručne osposobljavanje, stipendiranje i pravo prvenstva na ostale vidove zaštite.

Član 101.

Djeci boraca narodnooslobodilačkog rata posvećuje se briga oko upisa u školu, upućivanja na zanate i davanja stipendije. Pri rješavanju ovih pitanja obavezno se traži mišljenje Udruženja boračkih organizacija NOR-a.

Član 102.

Opština preko svojih organa i organizacija obezbeđuje

sredstava i vodi brigu o onim građanima Opštine kojima je naročito potrebna pomoć i zaštita društva, kao što su: slijepi, stari, ohranjeni i slično.

Skupština odlukom propisuje uslove za dodjeljivanje pomoći licima iz prethodnog stava.

Član 103.

Djeca kojima je potrebna pomoć društva i djeca palih i umrlih boraca, kao i žrtava fašističkog terora, imaju pravo na materijalnu zaštitu. Zaštita se sastoji u osiguranju sredstava za održavanje, vaspitanje i obezbjeđenje školovanja, osiguranju sredstava za smještaj u vaspitne ustanove, domove, odnosno porodice, brizi o njihovoj imovini i njenom pravilnom korištenju.

Uslovi i način pružanja pomoći i zaštite licima navedenim u predhodnim članovima određuju se odlukom Skupštine Opštine.

Član 104.

Određeni zadaci u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite ostvaruju se preko Zdravstvene stanice, Apoteke i odgovarajućih organa Skupštine Opštine.

3) Stanbeno-komunalna djelatnost

Član 105.

U Opštini se obezbjeđuju opšti uslovi za stanbenu gradnju u skladu sa materijalnim mogućnostima Opštine, radnih i drugih organizacija i građana, organizuju komunalne službe, propisi i produzimaju mjere, a naročito:

- dodjeljuju građevinska neizgrađena zemljišta pravnim i fizičkim licima;
- daju krediti za podizanje stanova i poslovnih prostorija pravnim i fizičkim licima i organizuju tehnički nadzor;
- propisuju uslovi, način i prioritet u dodjeljivanju izgrađenog građevinskog zemljišta;
- obezbjeđuju sredstva budžeta, fondova, radnih i drugih organizacija i građana za podizanje stanova za borce i porodice palih boraca i žrtava fašističkog terora i socijalno zaštićenih lica;
- propisuje prioritet u dobijanju stanova za kategorije građana koji nisu u stanju da sopstvenim sredstvima

osnovu radnog odnosa dodju do stana;

- propisuje stanarine i zakupnine za stanbene i poslovne prostorije;

- obezbedjuje u skladu sa mogućnostima Opštine mreža osnovnih komunalnih objekata: vodovod, kanalizacija, električna mreža i slično;

- propisuje tarifa za pojedino komunalne usluge, odnosno komunalni doprinos građana, radnih i drugih organizacija za korištenje komunalnih objekata i usluga kada se ne može utvrditi individualni korisnik;

- organizuje izgradnja i održavanje putova, naročito u cilju uspostavljanja saobraćaja za prevoz putnika i podstiče angažovanje sredstava građana, radnih i drugih organizacija.

Član 106.

Radne i druge organizacije i Skupština opštine, u skladu sa mogućnostima, izdvajaju dio svojih sredstava u cilju izgradnje stanova za radnike i službenike zaposlene kod tih organizacija, odnosno, Skupštine.

Član 107.

Skupština opštine obezbedjuje stanove građanima samo u sljedećim slučajevima:

- borcima i invalidima narodnooslobodilačkog rata, porodicama palih boraca i žrtvama fašističkog terora koji se ne nalaze u radnom odnosu;

- licima pod socijalnom zaštitom Opštine koja nisu u radnom odnosu;

- drugim licima koja žive u nestanbenim prostorijama i koja na drugi način ne mogu dobiti stan prema postojećim propisima.

U svakom konkretnom slučaju, o opravdanosti zahtijeva za stanom pojedinog lica, utvrđuje Komisija za raspodjelu stanova.

Član 108.

Naseljenim mjestima Opštine je dužna da obezbijedi snabdjevanje električnom energijom, ako je to u skladu sa materijalnim mogućnostima i politikom izraženom u društvenim planovima razvoja Opštine i ako građani na zborovima birača odluče da zavedu mjesni samodoprinos kojim se obezbedjuje 75% učesća u trošk

Ako naseljena mjesta obezbijede 75% učošća, Opština
dati 25% sredstava, samo za osnovni dovod električne energije.

4) Snabdijevanje građana

Član 109.

U Opštini se obezbedjuje snabdjevanje građana, radnih
drugih organizacija i u tom cilju, u okviru mogućnosti Opštine,
uzimaju mjere, a naročito:

- obezbedjuje mreža trgovinskih, ugostiteljskih i dru-
objekata;
- obezbedjuje snabdijevanje građana prehrambenim i
m proizvodima široke potrošnje;
- pomaže mjesnim zajednicama i radnim organizacijama
vanju objekata za društvenu ishranu;
- propisuje da su trgovinske organizacije u prometu
malu, prodavnice, radnje i ugostiteljski objekti, kao i obje-
društvene ishrane dužni da se, u cilju održavanja standarda
cijanja, uzdržavaju od neosnovanog povećanja cijena i u tom
ju obezbedjuje da marža u trgovini i ugostiteljstva što manje
povećuje cijene pojedinih artikala.

5) Kontrola cijena

Član 110.

Skupština opštine posebnu pažnju posvećuje evidenciji
ontroli cijena robi široke potrošnje, a posebno osnovnih pre-
venih proizvoda, kao i cijena osnovnih komunalnih i zanatskih
aga i proizvoda.

Skupština može propisati da se za pojedine proizvode
uge ne može da povećava cijena ili marža za određeno vrije-

Glava VI

Radne organizacije

Član 111.

Opština prema radnim organizacijama ima zakonom i ovim
tutom utvrđjena prava i obaveza.

- Skupština opštine i njeni organi prate naročito:
- sprovođenje ekonomske politike;
  - povećanje proizvodnje i produktivnosti rada;

- usmjeravanje investicionih ulaganja;
- proširenu reprodukciju;
- utvrđivanje politike raspodjele;
- unapredjenje poslovne saradnje, specijalizacije, kooperacije i integracije;
- unapredjenje radničkog samoupravljanja;
- poboljšanje uslova rada radnih ljudi.

Član 112.

Radne organizacije su dužne da na zahtjev nadležnih organa Skupštine opštine stave na uvid potrebne podatke o svom poslovanju.

Gradjani mogu putem zborova birača i društveno-političkih organizacija raspravljati pojedina pitanja iz poslovanja radnih organizacija i stavljati im određene prijedloge.

Najviši organ upravljanja radne organizacije dužan je razmotriti primljene prijedloge i o svom stavu u roku od 30 dana izvijestiti predlagača.

Član 113.

U slučaju da radna organizacija ne poštuje utvrđenu politiku i mjerila za raspodjelu i utrošak sredstava, ili na bilo koji drugi način posluje suprotno društvenim interesima, postojećim propisima i principima dobrog privrednika, Skupština opštine ili organi koje ona ovlasti mogu preduzeti mjere i sankcije za zaštitu opštih interesa.

Mjere odnosno sankcije iz prethodnog stava su:

- preporuke za otklanjanje uočenih nepravilnosti;
- uskraćivanje garancije za kredite,

Skupština opštine preduzima mjere odnosno sankcije iz ovog člana na način utvrđen ovim statutom.

Član 114.

Preporuku za otklanjanje uočenih nepravilnosti u poslovanju radne organizacije daje Skupština opštine, odnosno njen organ nadležan za društveni nadzor.

Radna organizacija je dužna upoznati radnu zajednicu sa sadržajem preporuke u roku od 30 dana od dana njenog prijema, a najviši organ upravljanja je obavezan da se u tom roku izjasni o preporuci.

Član 115.

Radnoj organizaciji koja uz zahtjev za davanje garancije priloži dokaze o ekonomskom rentabilitetu planirane investicije, likvidnosti ili rentabilitetu tekućeg poslovanja, ili za koje se ustanovi da nema provedenu odgovarajuću organizaciju rada, ne može se uskratiti davanje garancije do ispunjenja postavljanih uslova.

Član 116.

Skupština opštine razmatra statute radnih organizacija prije njihovog konačnog usvajanja od strane organa upravljanja.

Prilikom razmatranja statuta radnih organizacija Skupština opštine je dužna da ukaže radnoj organizaciji na odredbe statuta koje su u suprotnosti s Ustavom i zakonima i predloži da takve odredbe uskladi. Ukoliko radna organizacija ne postupi prema primjerenosti i usvoji statut, Skupština opštine će u pogledu odredaba statuta koje su u suprotnosti s Ustavom i zakonima, pokrenuti postupak ocjenjivanja njegove ustanovnosti, odnosno zakonitosti, pred sudom.

Statut radne organizacije mora Skupština razmotriti u roku od 60 dana od dana prijema statuta.

Odredbe ovog člana odnose se i na izmjene i dopune statuta radnih organizacija.

Član 117.

Planove, programe i druge opšte akte radne organizacije donosi se po postupku kojim se osigurava neposredno učešće radnika u donošenju. Način na koji se osigurava učešće radnika u donošenju opštih akata uređuje se statutom radne organizacije.

Glava VIII

Dobra u opštoj upotrebi

Član 118.

Dobra u opštoj upotrebi, kao što su: putovi, parkovi, jezera, rijeke, potoci, groblja i druga dobra služe građanima u zadovoljavanja odredjenih potreba.

Dobra u opštoj upotrebi moraju se koristiti prema njihovom namjeni.

Član 119.

Odlukom Skupštine opštine propisuje se način upotrebe i korišćenja pojedinih dobara u opštoj upotrebi.

Gradjanima se osigurava korišćenje dobara u opštoj upotrebi, s tim da se pridržavaju propisa kojima se određuje korišćenje tih dobara.

Glava IX

Javni red i bezbjednost, narodna odbrana i civilna zaštita

Član 120.

U Opštini se štiti zakonitost i sigurnost ljudi i imovine i obezbeđuje javni red i mir.

Član 121.

U obezbeđenju javnog reda i mira Opština naročito:

- preduzima mjere za neometan rad gradjana, radnih i drugih organizacija, za normalno kretanje i saobraćaj na putovima, za pravilno iskorištavanje javnih objekata, za zaštitu javnog morala, za obezbeđenje mira i odmora gradjana;

- preduzima mjere protiv besposličjenja i obezbeđuje drugu društvenu disciplinu.

Član 122.

Za održavanje javnog reda i bezbjednosti na području Opštine brinu se organi unutrašnjih poslova.

Gradjani su dužni da pružaju pomoć organima unutrašnjih poslova u vršenju njihove dužnosti, kao i da se pridržavaju zahtjeva i naredjenja organa unutrašnjih poslova koje oni izdaju u okviru svojih ovlaštenja.

Član 123.

U okviru svojih prava i dužnosti Opština je odgovorna za pripremanje, organizovanje i neposredno izvršavanje zadataka u oblasti narodne odbrane i civilne zaštite.

D I O III
SAMOUPRAVLJANJE I ORGANIZACIJA OPŠTINE

Glava X

Skupština opštine i njeni organi.

1) Vijeća Skupštine opštine

Član 124.

Skupština opštine je najviši organ vlasti i društvenog upravljanja u okviru prava i dužnosti opštine.

Skupštinu opštine sačinjavaju Opštinsko vijeće i Vijeća zajednica.

Oba vijeća imaju po 38 odbornika.

Način izbora odbornika utvrđuje se zakonom.

Član 125.

Svako vijeće ima svog predsjednika.

Predsjednik vijeća bira se na sjednici vijeća. Predsjednik vijeća ima i zamjenika.

Mandat predsjednika vijeća traje dvije godine.

Način izbora, prava i dužnosti predsjednika vijeća određuje se poslovnikom vijeća.

2) Prava i dužnosti odbornika

Član 126.

Odbornici Skupštine opštine imaju prava i dužnosti određena Ustavom, zakonom i ovim statutom.

Član 127.

Odbornik ima pravo:

- da bira i bude biran u organe Skupštine, organe društveno-političkih zajednica i organe društvenog upravljanja u svojoj opštini;

- da raspravlja i odlučuje na sjednicama Skupštine, komisijama vijeća, savjeta i komisija u koje je biran. Odbornik ima pravo da učestvuje i u radu onih organa Skupštine u koje nije biran, da daje prijedloge i učestvuje u raspravljanju bez prava glasa;

- da predlaže da se na sjednice Skupštine postavi na dnevni red i raspravi određeno pitanje;
- da podnosi Skupštini opštine prijedloge odluka, preporuka i drugih akata iz nadležnosti Skupštine i njenih organa, da pokreće druga pitanja iz nadležnosti Skupštine i njenih organa
- da postavlja pitanja Skupštini opštine i njenim organima u vezi s vršenjem poslova iz njihovog djelokruga;
- da prisustvuje i učestvuje u radu organa upravljanj u radnim i drugim organizacijama, bez prava odlučivanja;
- da traži od organa uprave Skupštine stručnu pomoć ili obavještenja u vezi s vršenjem odborničke dužnosti;
- na naknadu putnih troškova i izgubljeni lični dohod kada prisustvuje sjednicama Skupštine i njenih organa, ili kada obavlja druge poslove za Skupštinu, prema posebnoj odluci Skupšti

Član 128.

Dužnost odbornika je javna društvena funkcija i vrši počasno.

Odbornik je dužan:

- da prisustvuje sjednicama Skupštine, njenih vijeća, savjeta i komisija u koje je biran;
- da prisustvuje zborovima birača, zborovima radnih ljudi u svojoj izbornoj jedinici i da obavještava birače o radu Skupštine i njenih organa, te da biračima podnosi izvještaj o svom du u Skupštini i njenim organima najmanje jedanput godišnje, ili da to birači zatraže;
- da se konsultuje s biračima, odnosno radnim ljudima u radnim i drugim organizacijama u kojima je biran, kada se na sjednicama Skupštine ili vijeća raspravlja o pitanjima koja su od neposrednog interesa za građane ili radnu organizaciju;
- da pred Skupštinu, odnosno njena vijeća iznosi prijedloge, primjedbe i sugestije birača, radnih i drugih organizacija
- da vodi brigu da se zaključci sa zborova birača i zborova radnih ljudi dostave Skupštini opštine na razmatranje, te obavještava birače o preduzetim mjerama u vezi s njihovim zaključcima i prijedlozima i prati njihovo izvršenje.

Član 129.

Odbornik Skupštine opštine uživa imunitet u Skupštini i van nje.

3) Prava i dužnosti poslanika prema Skupštini opštine

Član 130.

Savezni i republički poslanici izabrani na području Opštine imaju pravo da učestvuju u radu Skupštine opštine.

Poslanici su dužni da Skupštinu opštine, ako ona to traži, obavještavaju o svom radu i o radu vijeća čiji su članovi.

Poslanik može i po svojoj inicijativi da obavještava Skupštinu o svom radu i o radu vijeća čiji je član.

Poslanici su dužni da na zahtjev Skupštine opštine izlože pred vijećem čiji su članovi njen prijedlog i mišljenje o pitanjima iz nadležnosti vijeća.

4) Nadležnost Skupštine opštine

Član 131.

U okviru svojih prava i dužnosti Skupština opštine samostalno odlučuje o svim pitanjima od opšteg interesa za Opštinu, a naročito:

- pretrasa osnovna pitanja od interesa za privredni, kulturni i društveni razvitak Opštine i odlučuje o tim pitanjima;
- donosi statut Opštine, odluke, društveni plan, budžet završni račun i urbanistički plan ili odluku koja zamjenjuje urbanistički plan;
- osniva radne organizacije i fondove;
- utvrđuje politiku korištenja sredstava opštinskih fondova;
- bira i razrješava predsjednika i potpredsjednika Skupštine, predsjednika i članove opštinskih savjeta za koje je utvrđeno ovim statutom, sudije i sudije porotnike Opštinskog suda, kao i druga lica za koja je to određeno zakonom, ovim statutom ili odlukom Skupštine opštine;
- postavlja sekretara Skupštine i starješine opštinskih organa uprave;
- vrši nadzor nad radom opštinskih savjeta i organa uprave, kao i društveni nadzor nad radom radnih organizacija;
- utvrđuje osnovnu organizaciju i ovlašćenja organa Skupštine;

- vrši nadzor nad korišćenjem društvenih sredstava i raspodjelom u radnim organizacijama;

- daje preporuke za rad organa društvenog upravljanja na području Opštine;

- donosi rješenja o zaključivanju zajma Opštine i o preuzimanju jemstva po kreditima radnih organizacija;

- vrši i druge poslove za koje je to određeno zakonom ili ovim statutom.

Član 132.

Skupština opštine dužna je najmanje jedanput godišnje da razmatra izvještaj o svom radu i radu organa Skupštine, izvještaj o radu mjesnih zajednica, izvještaj o radu zborova birača i zborova radnih ljudi i izvještaj o organizacionom stanju i radu opštinskog organa uprave.

Analize o kretanju privrede Skupština razmatra obaveznim svaka tri mjeseca.

Skupština razmatra izvještaj o radu drugih organa i organizacija kada je to zakonom određeno, ili kada o tome sama odluči.

Izvještaj o radu Skupštine i njenih organa obavezno se dostavlja na razmatranje zborovima birača, zborovima radnih ljudi, mjesnim zajednicama i organizacijama Socijalističkog saveza.

Član 133.

Skupština opštine je u stalnom zasijedanju preko svojih vijeća, skupštinskih komisija i opštinskih savjeta.

Član 134.

Skupština opštine, odnosno vijeće, punovažno rješava, ako je prisutno više od polovine odbornika Skupštine, odnosno vijeća,

Prijedlog je usvojen ako je za njega glasalo više od polovine prisutnih odbornika Skupštine, odnosno, kada vijeća održavaju sjednice odvojeno, ako je za prijedlog glasalo više od polovine prisutnih odbornika vijeća, ukoliko zakonom i ovim statutom zadržane slučajevima nije predviđena posebna većina.

Član 135.

O svim pitanjima iz nadležnosti Skupštine raspravljaju i odlučuju oba vijeća i to, po pravilu, na zajedničkoj sjednici.

Ni jedno pitanje od opšteg interesa ne može, po pravilu biti iznijeto pred Skupštinu ako prethodno nije razmotreno od str odgovarajućeg opštinskog savjeta ili skupštinske komisije.

Član 136.

Vijeća će obavezno zasjedati i odlučivati ravnopravno na odvojenim sjednicama, kada donose:

- statut Opštine,

- društveni plan i budžet Opštine,

Vijeća mogu odlučivati na odvojenim sjednicama i u drugim slučajevima kada to zatraži jedna četvrtina odbornika jednog vijeća.

Član 137.

Kada Skupština raspravlja i odlučuje na odvojenim sjednicama, odluke ili drugi akti smatraju se donijetim ako su izglasani u istovjetnom tekstu u oba vijeća.

Ako se saglasnost ne postigne nakon dva uzastopna pretresa i glasanja, vijeća obrazuju zajedničku komisiju od jednakog broja članova oba vijeća kojoj se povjerava sastavljanje prijedloga za rješenje spora.

Ako se u zajedničkoj komisiji ne postigne saglasnost, ili ako jedno vijeće ne usvoji tekst koji je komisija predložila, prijedlog odluke ili drugog akta iznosi se na zajedničku sjednicu oba vijeća. Ne postigne li se saglasnost i na zajedničkoj sjednici oba vijeća, sporni akt se skida s dnevnog reda Skupštine i o njemu se ne može raspravljati prije isteka šest mjeseci. Na zajedničkoj sjednici oba vijeća dvotrećinskom većinom glasova može se odlučiti da se sporni akt stavi na razmatranje i prije isteka tog vremena.

Ako se radi o donošenju društvenog plana ili budžeta, ne postigne se saglasnost vijeća, njihovo donošenje odlaže se za 8 dana. Ako ni tada ne dodje do saglasnosti, Skupština se raspušta, a društveni plan, odnosno budžet, smatra se donesenim u tekstu koj je usvojilo Opštinsko vijeće. Novozabrana vijeća mogu donijeti novi društveni plan i budžet.

Član 138.

Vijeće radnih zajednica može odlučiti da samo raspravlj o radu organa upravljanja radnih organizacija, a naročito po pitanjima unapredjena proizvodnje i raspodjele i davanje preporuka za rad radnim organizacijama.

Član 139.

Sjednice Skupštine opštine su javne, osim ako se za pojedina pitanja odluči da se javnost isključi.

Skupština opštine može na svoje sjednice pozivati predstavnike radnih organizacija, mjesnih zajednica, organa samoupravljanja i društveno-političkih organizacija, koji mogu učestvovati u diskusiji bez prava odlučivanja.

Sekretar Skupštine i starješine opštinskih organa uprave obavezno prisustvuju sjednicama Skupštine.

Sekretar Skupštine ima pravo da učestvuje u raspravljaju na sjednicama Skupštine. Starješine organa uprave daju na sjednicama potrebna stručna objašnjenja kada se to od njih zatraži.

Član 140.

Sjednicu Skupštine opštine i njenih vijeća saziva predsjednik Skupštine uz dostavu dnevnog reda i potrebnog materijala svim odbornicima Skupštine, poslanicima koji su izabrani na području Opštine i predstavnicima iz člana 139. stav 2 ovog statuta.

Dnevni red za sjednicu Skupštine i njenih vijeća predlažu, na osnovu programa rada i tekućih zadataka, predsjednik Skupštine i predsjednici vijeća.

Prijedlog za dnevni red sjednice mogu dati odbornici, poslanici, opštinski savjeti, Skupštinske komisije, radne organizacije, društveno-političke organizacije, savjeti mjesnih zajednica i zborovi birača, odnosno zborovi radnih ljudi.

Dnevni red se utvrđuje na sjednici Skupštine odnosno vijeća.

Član 141.

Zajedničkom sjednicom Skupštine predsjedava predsjednik a njegovoj odsutnosti potpredsjednik.

Sjednicama vijeća predsjedavaju predsjednici vijeća, u njihovoj odsutnosti, zamjenici predsjednika vijeća.

Član 142.

Skupština opštine i njena vijeća donose svoje poslovni-ke kojima se propisuju bliže odredbe o radu na sjednicama.

5) Predsjednik Skupštine

Član 143.

Skupština opštine ima predsjednika koga bira iz reda odbornika.

Predsjednik Skupštine predstavlja i zastupa opštinu u skladu sa zakonom; priprema i saziva sjednice Skupštine; stara se o izvršenju odluka i zaključaka Skupštine; uskladjuje rad organa Skupštine s radom i djelatnošću drugih organa i organizacija u opštini; stara se o radu vijeća, savjeta i komisija Skupštine; u hitnim slučajevima saziva sjednice savjeta i komisija Skupštine; imenuje komisije za izvršenje određenih poslova; obavlja i druge poslove za koje je ovlašćen propisima, ovim statutom, kao i poslo- koje mu povjeri Skupština.

Član 144.

Predsjednik Skupštine može da traži od opštinskih savje- i komisija da stave na dnevni red sjednica određeno pitanje iz njihovog djelokruga. Oni su dužni da na sjednicama razmotre to pitanje i donesu zaključke.

Predsjednik Skupštine može da od sekretara Skupštine i starješina organa uprave traži podatke i obavještenja o pojedinim pitanjima iz njihovog djelokruga i da traži da o pojedinim pita- njima priprema materijale za sjednice savjeta, komisija i Skupštine

Član 145.

Skupština opštine ima jednog potpredsjednika, koga bira iz reda odbornika.

Potpredsjednik vrši određena prava i dužnosti koja pro- izilaze iz prava i dužnosti predsjednika Skupštine.

Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika Skupštine kada je ovaj privremeno odsutan ili spriječen.

Član 146.

Predsjednik i potpredsjednik imaju pravo na stalnu mjesečnu nagradu za stalni rad u Skupštini u visini koju odredi Skupština.

Predsjednik i potpredsjednik imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana.

6) Skupštinske komisije

Član 147.

Za pripremanje i proučavanje prijedloga i mjera iz djelokruga Skupštine opštine obrazuju se stalne skupštinske komisije i to:

- 1/ Komisija za kadrovska pitanja,
- 2/ Komisija za društveni nadzor,
- 3/ Komisija za propise,
- 4/ Komisija za predstavke i pritužbe,
- 5/ Komisija za društveno samoupravljanje.

Svako vijeće Skupštine opštine ima stalnu mandatno-imunitetsku komisiju.

Član 148.

Komisija za kadrovska pitanja sastoji se od 7 članova.

Predsjednika i dva člana bira Skupština iz reda odbornika i po jednog člana iz reda predstavnika sljedećih društveno-političkih organizacija: Opštinskog komiteta Saveza komunista, Opštinskog odbora Socijalističkog saveza, Opštinskog sindikalnog vijeća i Opštinskog komiteta Saveza omladine.

Komisija za kadrovska pitanja proučava i Skupštini opšne stavlja prijedloge za izbore, imenovanja, postavljenja i razrješavanja članova svih organa Skupštine, radnih i drugih organizacija i službenika o čijem izboru, imenovanju, postavljenju i razrješavanju rješava Skupština; analizira stanje kadrova i vodi politiku stipendiranja kadrova u Opštini, analizira i predlaže mjere za stručno uzdizanje kadrova, koordinira i usmjerava rad kadrovskih službi radnim i drugim organizacijama i pretresa i druga kadrovska pitanja.

Član 149.

Komisija za društveni nadzor sastoji se od 7 članova. Predsjednika i dva člana bira Skupština opštine iz reda odbornika i četiri člana iz reda drugih građana.

Komisija za društveni nadzor razmatra pitanja iz oblasti korištenja društvenih sredstava od strane radnih i drugih organizacija i podnosi Skupštini prijedloge mjera koje treba preduzeti u cilju zakonitog rada i cjelishodne upotrebe društvenih sredstava; preduzima mjere kod nadležnih organa za vodjenje postupka protiv lica odgovornih za nezakonito korištenje društvenih sredstava i, po potrebi, samostalno daje preporuke organima društvenog upravljanja o pitanjima koja se odnose na način korišćenja društvenih sredstava.

Član 150.

Komisija za propise sastoji se od 5 članova.

Predsjednika i jednog člana bira Skupština opštine iz reda odbornika i tri člana iz reda drugih građana.

Komisija za propise pretresa i proučava prijedloge propisa i drugih akata koje donosi Skupština i o tome joj podnosi izvještaj.

Član 151.

Komisija za predstavke i pritužbe sastoji se od 5 članova.

Predsjednika i jednog člana bira Skupština opštine iz reda odbornika i tri člana iz reda drugih građana.

Komisija za predstavke i pritužbe razmatra predstavke i pritužbe koje građani i organizacije upućuju Skupštini opštine i njenim organima i organima širih društveno-političkih zajednica, ispituje njihovu osnovanost i predlaže mjere koje treba preduzeti u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti u radu organa Skupštine i drugih organa i organizacija u Opštini.

Član 152.

Komisija za društveno samoupravljanje sastoji se od 7 članova.

Predsjednika i jednog člana bira Skupština opštine iz reda odbornika i pet članova iz reda drugih građana.

Komisija za društveno samoupravljanje pretresa sve prijedloge i pitanja iz oblasti društvenog samoupravljanja i podnosi o njima izvještaj i odgovarajuće prijedloge Skupštini opštine.

Član 153.

Mandatno-imunitetska komisija Opštinskog vijeća i Vijeća radnih zajednica sastoji se od 3 člana koje svako vijeće bira iz reda svojih odbornika.

Mandatno-imunitetska komisija razmatra pitanja vezana za mandat i imunitet odbornika Skupštine.

Član 154.

Mandat članova komisije traje dvije godine.

Član 155.

Skupštinske komisije mogu pozivati na svoje sjednice službenike opštinskih organa uprave da usmeno ili pismeno odgovore na pitanja i daju potrebna obavještenja.

Komisije na svoje sjednice mogu pozivati predstavnike zainteresovanih organa kao i lica koja mogu pomoći komisiji u njenom radu.

Komisije mogu tražiti od odgovarajućih organa i organizacija podatke i mišljenja o pitanjima koja su predmet razmatranja komisije.

Član 156.

Za vršenje pojedinih poslova odredjenih propisima viših državnih organa, Skupština opštine može obrazovati i druge komisije čije zadatke, ovlašćenja, način rada i organizaciju odredjuju ti propisi.

7) Opštinski savjeti

Član 157.

Za vršenje političko-izvršnih poslova u pojedinim oblastima i granama društvene djelatnosti obrazuju se opštinski savjeti koji vrše određene funkcije kao teritorijalni organi društvenog samoupravljanja.

Skupština opštine ima sljedeće savjete:

- 1/ Opštinski savjet za plan i finansije,
- 2/ Opštinski savjet za privredu i komunalne poslove,
- 3/ Opštinski savjet za prosvjetu, kulturu i fizičku ku-
lturu,
- 4/ Opštinski savjet za zdravlje i socijalnu zaštitu,
- 5/ Opštinski savjet za opštu upravu i unutrašnje poslove

Član 158.

Opštinski savjeti sastoje se od 7 - 15 članova, koje saglasno ovom statutu, bira Skupština opštine iz reda odbornika i drugih građana kao i članova koje iz svojih redova biraju radne i društveno-političke organizacije. Predsjednika i najmanje dva člana bira Skupština opštine iz reda odbornika.

Broj članova pojedinog savjeta, sastav, način izbora i razrješenja, kao i djelokrug rada utvrđuju se posebnom odlukom Skupštine.

Niko ne može biti biran istovremeno u dva savjeta.

Izbor predsjednika i članova savjeta koje bira Skupština iz reda odbornika i drugih lica vrši se na prijedlog Komisije za kadrovska pitanja Skupštine.

Član 159.

Članovi savjeta biraju se na dvije godine.

Niko ne može biti član istog savjeta duže od dva uzastopna izborna perioda.

Član 160.

Savjeti vrše poslove iz svog djelokruga u sjednici.

Sjednice saziva predsjednik savjeta.

U slučaju potrebe održavanja zajedničke sjednice sa-

vjeta, sjednicu saziva predsjednik svakog savjeta na inicijativu predsjednika Skupštine, predsjednika savjeta koji traže zajedničko zasjedanje, ili po zaključku jednog od tih savjeta.

Zajedničkom sjednicom savjeta rukovodi jedan od predsjednika tih savjeta prema dogovoru.

Sjednice su javne i njima mogu prisustvovati zainteresovani građani i predstavnici radnih i drugih organizacija.

Član 161.

Kada se utvrđuje prijedlog društvenog plana, budžeta ili završnog računa, u radu Savjeta za plan i finansije učestvuju sa svim pravima članova predsjednik i potpredsjednik Skupštine i predsjednici ostalih opštinskih savjeta. U tom slučaju sjednice Savjet saziva i predsjedava im predsjednik Skupštine opštine.

Član 162.

Savjeti donose svoje poslovnike o radu u kojima se bliže reguliše način rada, donošenje programa rada, održavanje sjednica, pripremanje materijala, pozivanje drugih lica na sjednice kao i druga pitanja u vezi s radom savjeta.

Član 163.

Savjeti mogu obrazovati komisije za proučavanje pojedinih pitanja i pripremanje prijedloga o kojima rješavaju u svom djelokrugu.

Član 164.

Za svoj rad savjeti odgovaraju Skupštini opštine.

Savjeti su dužni da Skupštini podnose izvještaje o svom radu krajem svake ili početkom naredne godine i kada to zatraži Skupština opštine.

8) Opštinski organi uprave.

Član 165.

Za vršenje upravnih poslova iz nadležnosti Opštine obrazuju se opštinski organi uprave.

Član 166.

Opštinski organi uprave rješavaju o upravnim stvarima po zahtjevima građana, radnih i drugih organizacija i po službeno dužnosti:

- obezbeđuju efikasno ostvarivanje prava i interesa građana, radnih i drugih organizacija;
- izvršavaju zakone i druge propise širih društveno-političkih zajednica, kao i propise i druge akte Skupštine i njenih organa;

- sprovode društveni plan Opštine i prikupljaju podatke u cilju analiziranja dejstva planskih instrumenata i drugih mjera i zadataka;

- prate stanje u pojedinim društvenim oblastima;

- izrađuju potrebne elaborate i druge stručne materijale za Skupštinu, savjete i komisije radi sagledavanja dejstva utvrdjenih mjera i drugih društvenih kretanja;

- sprovode politiku koju je utvrdila Skupština i opštinski savjeti;

- vrše upravni nadzor i druge upravne djelatnosti kada za to ovlašćeni;

- vrše druge poslove za Skupštinu opštine, savjete i komisije.

Član 167.

Skupština opštine ima sljedeće osnovne organe uprave:

1) Odjeljenje za opštu upravu i društvene službe, koje vrši upravne poslove u oblasti sprovođenja propisa o organizaciji, sistematizaciji i kancelarijskom poslovanju; vrši poslove iz oblasti službeničkih i radnih odnosa i stara se o stručnom obrazovanju službenika i radnika Skupštine, ukoliko pojedini od tih poslova ne spadaju u djelokrug drugih organa uprave; vrši kancelarijske poslove i poslove ekonomata; vrši upravne poslove u vezi sa izradom budžeta i završnog računa o izvršenju budžeta Opštine, prati izvršenje budžeta i fondova, vrši računovodstvenu službu i vrši poslove iz imovinske pravnih odnosa, vrši upravne poslove u oblasti zaštite zdravlja i organizacije zdravstvene službe, invalidske, boračke i opšte socijalne zaštite, zaštite majke i djeteta i vrši poslove starateljstva, vrši upravne poslove iz oblasti školstva, predškolskog vaspitanja, narodnog prosvjećivanja, obrazovanje odraslih, kulture i fizičke kulture, kao i ostale upravne poslove koji nisu stavljeni u djelokrug drugih organa.

2) Odjeljenje za privredu i prihode, koje vrši upravne poslove u oblasti industrije, rudarstva, zanatstva, poljoprivrede, šumarstva, veterinarstva, robnog prometa, turizma, ugostiteljstva, vodoprivrede, lova, ribolova, rada i radnih odnosa, vrši poslove u vezi sa izradom društvenih planova i prati njihovo izvršenje, stara se o investicijama i vrši statističke poslove, vrši upravne poslove

iz oblasti komunalnih poslova, gradjevinarstva, urbanizma, stambeni poslova, saobraćaja i putova; vrši upravne poslove u oblasti izvršnja finansijskih obaveza privrednih i drugih organizacija i gradj prema društvenoj zajednici i prati ostvarenje prihoda opštinskih fondova.

3) Odsjek za poslove narodne odbrane koji vrši upravne poslove iz oblasti narodne odbrane.

4) Odsjek za unutrašnje poslove koji vrši upravne poslove u vezi sa redom i mirom, bezbednošću gradjana, društvene imovine i lokalnog saobraćaja; vrši poslove gradjanskih stanja, vodi prijavu odjannu službu, izdaje lične karte i vrši poslove u vezi nabavke, držanja i nošenja oružja i izvršenja kazni.

Skupština opštine odlukom osniva i posebne organe uprave kao i druge organe.

Član 168.

Opštinski organi uprave su samostalni u okviru propisanih ovlašćenja i za svoj rad odgovaraju Skupštini opštine i njenim političko-izvršnim organima.

Rad organa uprave je javan i oni su dužni obavještavati javnost o svom radu.

Član 169.

Opštinski organi uprave obavezni su da gradjanima, radnicima i drugim organizacijama pružaju stručnu pomoć i da primjenjuju demokratske metode u kontaktu s gradjanima.

Član 170.

Skupština opštine vrši nadzor nad radom opštinskih organa uprave. U vršenju ovog nadzora Skupština opštine utvrđuje smjernice za rad organa uprave koje su za njih obavezne.

Opštinski organi uprave izvršavaju program rada Skupštine, propise, rješenja i zaključke te sprovode smjernice i preporuke Skupštine i druge mjere koje ona utvrdi.

Krajem svake ili početkom naredne godine sekretar Skupštine podnosi Skupštini izvještaj o organizacionom stanju i radu

organa uprave, kao i tokom godine ako to Skupština zatraži.

Skupština opštine posebno razmatra izvještaj o radu sudije za prekršaje i inspekcijskih službi.

Član 171.

Opštinski organi uprave za svoj rad odgovorni su i odgovarajućem savjetu. Oni su dužni da savjetu svakih 6 mjeseci podnose izvještaj o svome radu.

Stariješina organa uprave dužan je redovno obavještavati savjet o izvršavanju zakona i drugih propisa širih društveno-političkih zajednica te izvršavati propise, smjernice, preporuke i zaključke Skupštine i obavještavati ga i o drugim značajnim pitanjima iz djelokruga tog organa.

Član 172.

Opštinski organi uprave dužni su na vrijeme udovoljavati zahtjevima širih društveno-političkih zajednica ako su oni postavljene u okviru njihovog djelokruga. Ukoliko su ovi zahtjevi vezani za utrošak finansijskih sredstava koja nisu obezbijedjena u budžetu Opštine, s tim će se upoznati predsjednik Skupštine radi preduzimanja potrebnih mjera.

Član 173.

Opštinski organi uprave radnim i drugim organizacijama imaju prava i dužnosti određene Ustavom i zakonima i vrše nadzor nad zakonitošću njihovog rada ukoliko je ovakav nadzor predviđen propisima.

Odnos organa uprave prema radnim i drugim organizacijama treba da bude takav da omogući radnim i drugim organizacijama da što brže, efikasnije i sa što manje troškova ostvare svoja prava i izvrše svoje obaveze.

Član 174.

Odnos radnih ljudi u organima uprave prema građanima treba da bude takav da im omogući brže i efikasnije ostvarivanje njihovih prava i izvršavanje obaveza.

Pravilnikom o radu organa uprave utvrđuje se radno vrijeme opštinskih organa uprave. Radno vrijeme onih organa uprave

kojima se građani najviše obraćaju određiće se tako da primaju strane u toku cijelog radnog vremena.

Opštinski organi uprave dužni su u propisanom roku rješavati o zahtjevima građana i davati im potrebna obavještenja i uputstva o načinu ostvarivanja njihovih prava.

Član 175.

Ovlašćeni starješina organa uprave dužan je primjeniti disciplinske sankcije protiv svih onih službenika koji svojim nepravilnim odnosom prema građanima, neopravdanim odugovlačenjem rješavanja zahtjeva, rješavanjem zahtjeva preko reda i slično nanose štetu ugledu uprave.

Član 176.

Dužnost je građana da se prema organima uprave i radnicima ljudima zapošljenim u njima pravilno odnose i da poštuju propisani poslovni red.

Član 177.

Za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova iz nadležnosti Opštine obrazuju se opštinski organi uprave.

Organizacija opštinskih organa uprave utvrđuje se tako da se obezbijedi uspješno izvršavanje zadataka uprave.

Član 178.

Opštinski organi uprave mogu se obrazovati za ove oblasti: privredu i rad, finansije, opštu upravu, zdravlje i socijalnu zaštitu, komunalnu djelatnost, stanbene poslove, unutrašnje poslove, prosvjetu i kulturu i za poslove narodne odbrane.

Neovisno od prethodnog stava, opštinski organi uprave mogu se obrazovati u jedan ili više organa po načelu povezivanja stovrsnih i srednjih poslova po stručnosti, izuzev unutrašnjih poslova i poslova narodne odbrane.

Član 179.

Radi pružanja efikasnije pomoći građanima Skupština opštine obrazuje prijemnu kancelariju i službu za predstavke i pritužbe, a dužna je prema kadrovskim mogućnostima, obrazovati i službu pravne pomoći.

Član 180.

U cilju približavanja opštinskih službi građanima, pose-
om odlukom utvrdiće se područja i nadležnost mjesnih ureda.

Član 181.

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta
opštinskim organima uprave utvrđuje se posebnim aktom koji spora-
umno donose sekretar Skupštine i Savjet radne zajednice opštinskih
organa uprave uz saglasnost Skupštine.

Član 182.

Radi regulisanja unutrašnjeg reda u organima uprave,
donosi se Pravilnik o radu opštinskih organa uprave.

Pravilnik donosi Savjet radne zajednice i sekretar Skupšti-
e uz saglasnost Skupštine opštine.

Pravilnik o radu opštinskih organa uprave naročito sadrži
ačin rada, način vršenja unutrašnje kontrole rada, vrste i način
odjenja evidencije, vrste izvještaja i način njihovog podnošenja,
azivanja sastanaka, oblike stručnog uzdizanja, način primanja stra-
ka i druga pitanja koja nisu regulisana posebnim propisima.

Član 183.

Radni ljudi zapošljeni u opštinskim organima uprave ostva-
u pravo samoupravljanja neposredno i preko Savjeta radne zajednice
skladu sa zakonom i ovim statutom.

Član 184.

Radna zajednica, koju sačinjavaju svi zapošljeni radni
ljudi u opštinskim organima uprave, bira i opoziva Savjet radne za-
jednice, raspravlja o svim normativnim aktima kojima se regulišu unu-
trašnji odnosi u organima uprave, razmatra završni račun, izvještaj
o radu Savjeta, kao i druga pitanja od značaja za radnu zajednicu.

Član 185.

Savjet radne zajednice, sporazumno sa sekretarom Skupšti-
ne opštine, donosi sve normative i druge akte kojima se regulišu
unutrašnji odnosi u radnoj zajednici, odnosno opštinskim organima
uprave.

Savjet radne zajednice razmatra i druga pitanja od značaja za unapredjenje rada organa uprave i odlučuje o njima.

Član 186.

Skupština opštine početkom svake godine određuje procenat učešća opštinskih organa uprave u zajedničkim i drugim sredstvima Opštine radi podmirenja ličnih dohodaka i materijalnih troškova organa uprave.

Član 187.

Posebnim aktom, u skladu s propisima, regulišu se pravi i dužnosti radne zajednice i njenog Savjeta, sastav i izbor članova Savjeta, kao i postupak za donošenje normativnih akata o unutrašnjem raspodjeli i unutrašnjim odnosima.

Član 188.

Sekretar Skupštine opštine vrši opšte rukovodjenje i uskladjuje rad opštinskih organa uprave.

Sekretara postavlja Skupština na osnovu konkursa na vrijeme od 4 godine, s tim da može biti i nakon isteka toga roka ponovo postavljen na istu dužnost.

Za svoj rad sekretar odgovara neposredno Skupštini i njenom predsjedniku.

Član 189.

Sekretar Skupštine opštine vrši sljedeće poslove:

- kao opšti rukovodilac uprave uskladjuje rad svih organa opštinske uprave i osigurava njihovo funkcionisanje kao cjeline
- pomaže predsjedniku Skupštine u pripremanju sjednica Skupštine i njenih vijeća i u uskladjivanju rada organa Skupštine s djelatnošću drugih organa i organizacija u Opštini;
- izvršava zaključke Skupštine i njenih vijeća čije je izvršenje njemu stavljeno u dužnost;
- pomaže predsjedniku Skupštine u pripremanju zborova birača i zborova radnih ljudi i brine se o izvršenju zaključaka zborova;
- prisustvuje zborovima i na njihov zahtjev daje obavještenja o radu opštinskih organa uprave;
- stara se o objavljivanju propisa Skupštine i obavještanju javnosti o radu opštinskih organa uprave;

- daje Skupštini i njenim savjetima mišljenja o nacrtima propisa, kao i pravna mišljenja o drugim važnijim pitanjima;
- izdaje odnosno donosi rješenja, saglasno propisima o adnim odnosima;
- vrši disciplinska ovlašćenja u okviru postojećih propisa;
- priprema i rukovodi sjednicama stručnog kolegijuma;
- obrazuje i imenuje stručne komisije za proučavanje pojedinih pitanja, izradu propisa i slično;
- vrši i druge poslove koji su mu zakonom, drugim propisima ili ovim statutom stavljeni u nadležnost.

Član 190.

Starješine organa uprave odgovorni su Skupštini opštine nadležnim savjetima za rad organa kojim rukovode kao i za zakonito, pravilno, ekspeditivno i ekonomično poslovanje.

Starješine organa uprave odgovorni su sekretaru Skupštine za blagovremeno i uredno poslovanje, organizaciju rada i radnu disciplinu.

Član 191.

Starješine opštinskih organa uprave postavlja Skupština opštine na osnovu konkursa. Ostale službenike postavlja Skupština ako ako je to predviđeno posebnim propisima.

Starješine organa uprave postavljaju se na 4 godine, s tim što se po isteku ovog roka mogu ponovo postaviti na istu dužnost

Član 192.

Sekretar Skupštine lično je odgovoran za svoj rad kao i za pravilan rad opštinskih organa uprave.

Starješine opštinskih organa uprave lično su odgovorni za svoj rad kao i za rad organa uprave kojim rukovode.

Radni ljudi u opštinskim organima uprave lično su odgovorni za zakonit i pravilan rad u obavljanju poslova i zadataka vođ radnog mjesta.

Lična odgovornost je politička, disciplinska, materijalna i krivična.

Inicijativu za pokretanje lične odgovornosti mogu dati građani pojedinačno ili na zborovima birača, kao i organi društvenog upravljanja u radnim i drugim organizacijama.

Član 193.

Radi raspravljavanja o metodu rada i rukovodjenju, o radu pojedinih organa i službi, uskladjivanju rada, zajedničkim akcijama stručnom usavršavanju, nagradjivanju, unapredjenju rada i drugim pitanjima vezanim za brži i efikasniji rad, obrazuje se Stručni kolegijum kao savjetodavni organ.

Stručni kolegijum sačinjavaju, pored sekretara Skupštine sve starješine opštinskih organa uprave.

Članovi Stručnog kolegijuma mogu biti i drugi službenici koje odredi sekretar Skupštine.

9) Posebni organi

Član 194.

Posebni organi su:

- Opštinski sudija za prekršaje i
- Disciplinski sud pri Skupštini opštine .

Član 195.

Opštinski sudija za prekršaje vodi administrativno-kadrovski postupak i donosi rješenja o prekršajima u skladu s odgovarajućim propisima.

Član 196.

Opštinski sudija za prekršaje odgovara za svoj rad Skupštini i Opštinskom savjetu za opštu upravu i unutrašnje poslove. Krajem tekuće ili početkom naredne godine Opštinski sudija za prekršaje dužan je podnijeti izvještaj o svome radu Opštinskom savjetu za opštu upravu i unutrašnje poslove, a Skupštini kada ona to zatraži.

Član 197.

Disciplinski sud pri Skupštini opštine rješava žalbe protiv odluka donijetih u prvom stepenu od strane disciplinskih

komisija, odnosno radnih zajednica radnih organizacija na području Opštine, u skladu s posebnim propisima.

Disciplinski sud pri Skupštini opštine rješava u prvom stepenu u disciplinskim stvarima saglasno zakonu.

10) Akti Skupštine opštine i njenih organa

Član 198.

Skupština opštine i njeni organi u vršenju svojih prava i dužnosti donose: odluke, naredbe, uputstva, rješenja, zaključke i preporuke.

Skupština opštine donosi: odluke, naredbe, uputstva, rješenja, zaključke i preporuke.

Opštinski savjeti donose: naredbe, uputstva, rješenja, zaključke i preporuke.

Komisije donose zaključke, a rješenja i preporuke mogu donositi samo kada su za to posebno ovlašćene.

Organi uprave donose rješenja i zaključke, kao i stručna uputstva i naredbe, kada su za to posebno ovlašćeni.

Član 199.

Inicijativu za donošenje akata Skupštine može dati svaki radnik, savjet, komisija, organ uprave, organi samoupravljanja radnih i drugih organizacija, birači putem zborova birača i zborova radnih ljudi i društveno-političke organizacije.

Član 200.

Akte koje donosi Skupština opštine, osim akata u upravnom postupku, potpisuje predsjednik Skupštine.

Akte van upravnog postupka koje donosi opštinski savjet otpisuje predsjednik savjeta.

Akte koje donose komisije, potpisuje predsjednik komisije.

Akte koje donose organi uprave potpisuju starješine tih organa.

Član 201.

Propisi Skupštine opštine i njenih organa objavljuju se u "Službenom glasniku opštine Lopare".

P ropisi koje donosi Skupština opštine stupaju na snagu trećeg dana po objavljivanju u " Službenom glasniku", ako u samom propisu nije drugčije određeno.

Glava XI

Opšti sabor

Član 202.

Opšti sabor sačinjavaju: Skupština opštine, Opštinski odbor Socijalističkog saveza, Opštinski komitet Saveza komunista, Opštinsko sindikalno vijeće, Opštinski komitet Saveza omladine, Predsjedništvo Udruženja boračkih organizacija NOR-a, Predsjedniš Konferencije za društvenu aktivnost žena Opštine i savezni i republički poslanici birani na području Opštine.

Opštem saboru mogu da prisustvuju i građani kao i radnici i ljudi iz radnih i drugi organizacija.

Član 203.

Opšti sabor pretresa i utvrđuje opštu politiku dugoročnijeg razvoja Opštine, a naročito:

- nacrt višegodišnjeg plana privrednog razvoja Opštine
- nacrt društvenog plana i budžeta Opštine,
- druga pitanja čije razmatranje predlaže Skupština opštine i druge organizacije koje sačinjavaju Opšti sabor.

Član 204.

O sazivu Opšteg sabora odlučuje Skupština opštine.

Način sazivanja i rada Opšteg sabora utvrđuje se Poslovnikom o radu Skupštine opštine.

Glava XII

Opštinski sud

Član 205.

Na području Opštine postoji Opštinski sud koji u okviru svojih prava utvrdjenih Ustavom i zakonom vrši sudsku funkciju.

Član 206.

Opštinski sud prati i proučava društvene odnose i pojave od interesa za ostvarivanje svojih funkcija i daje prijedloge za sprečavanje društveno-opasnih i štetnih pojava i za učvršćivanje zakonitosti.

Opštinski sud u svom djelokrugu ima pravo i dužnost da obavještava Skupštinu opštine o primjeni zakona i problemima rada kada podnošenjem izvještaja najmanje jedanput godišnje.

Opštinski sud pruža stručnu pomoć mirovnim vijećima.

Član 207.

Djelatnost Opštinskog suda finansira se iz sredstava udžeta Opštine.

Glava XIII

Mjesne zajednice

Član 208.

U cilju neposrednog ostvarivanja samoupravljanja građana u oblasti djelatnosti koje služe zadovoljavanju osnovnih komunalnih, socijalnih, zdravstvenih, kulturnih i drugih potreba, kao potreba porodice, obrazuju se mjesne zajednice kao samoupravne organizacije građana.

Član 209.

Mjesne zajednice imaju svojstvo pravnog lica.

Član 210.

Mjesne zajednice mogu se osnivati na sljedeća područja opštine:

- 1) LOPA RE, koje obuhvata naseljena mjesta: Lopare i Lopare Selo;
- 2) P RIBOJ, koje obuhvata naseljena mjesta: Priboj, Pešave, Lipovice, Brijest i Podgoru;
- 3) VUKOSAVCI, koje obuhvata naseljena mjesta: Vukosavce, Dobut i Labucku;
- 4) MAČKOVAC, koje obuhvata naseljena mjesta: Mačkovac, Blbanicu, Kozjak i Pirkovce;

5) ŠIBOŠNICA, koje obuhvata naseljena mjesta: Šibošnicu Drijenču, Visore, Nahvioce, Pipere, Lukavicu i Vakuf;

6) HUMCI, koje obuhvata naseljena mjesta: Humce, Brezj i Miladiće;

7) KORAJ, koje obuhvata naseljena mjesta: Koraj, Puškovac, Milino Selo i Bobetino Brdo;

8) ČELIĆ, koje obuhvata naseljena mjesta: Čelić, Brusnicu, Koretaše, Mirosavce, Mrtvicu, Pukiš, Ratkoviće i Smiljevac;

9) VRAŽIĆ I, koje obuhvata naseljena mjesta: Vražiće, Brnjik i Velino Selo.

Član 211.

O osnivanju mjesne zajednice odlučuju građani na zborovima birača područja za koje se može osnovati mjesna zajednica.

Odluka o osnivanju mjesne zajednice je donesena ako se za nju izjasnilo najmanje 10% birača područja za koje se osniva mjesna zajednica.

Član 212.

Mjesnom zajednicom upravljaju građani preko svojih predstavnika izabranih u savjet mjesne zajednice, koji je osnovni organ mjesne zajednice.

Članovi savjeta mjesne zajednice biraju se javnim glasanjem.

Broj članova savjeta mjesne zajednice utvrđuje se statutom mjesne zajednice.

Članovi savjeta mjesne zajednice biraju se na dvije godine, s tim da se svake godine vrši ponovni izbor jedne polovine od ukupno broja članova savjeta.

Savjet mjesne zajednice može imati i izvršni odbor, koji bira savjet mjesne zajednice iz reda svojih članova. Broj članova izvršenog odbora određuje savjet mjesne zajednice.

Član 213.

Radi ostvarivanja svojih zadataka, mjesna zajednica vrši sve poslove u vezi s neposrednim zadovoljavanjem svakodnevnih potreba građana, a naročito:

- učestvuje u izgradnji i stara se o čuvanju i održavanju komunalnih objekata /putovi, javna rasvjeta, parkovi, javni bunari, vodovod, česme, pojila i drugo/, kao i njihovom korištenju u sagla-

snosti sa propisanim redom i mjesnim prilikama;

- stara se o razvoju i unapredjenju djelatnosti i službi koje neposredno služe radnom čovjeku, porodici i domaćinstvu u zadovoljavanju potreba svakodnevnog života osnivanjem servisa;

- stara se o unapredjenju snabdijevanja građana na svom području;

- organizuje pomoć porodici u podizanju i odgajanju djece, a posebno djece kojoj je potrebna veća pomoć društva;

- stara se o unapredjenju stambenog fonda i pomaže djelatnosti kojima je svrha poboljšanje stambenih prilika i uslova stanovanja;

- stara se o čistoći, izgledu i uređenju mjesta, a posebno o čišćenju ulica, održavanju reda i čistoće u objektima u kojima se odvija promet robe;

- upravlja društvenom imovinom koja je data na korištenje mjesnoj zajednici /čitaonice, groblja, pašnjaci i drugo/;

- preduzima mjere za osiguranje lica i imovine protiv požara, poplava i drugih elementarnih nepogoda i organizuje odgovarajuću zaštitu.

Statutom mjesne zajednice utvrđuje se koje će od poslova navedenih u prethodnom stavu vršiti mjesna zajednica.

Mjesna zajednica vrši i druge poslove od interesa za građana na njenom području, kao i poslove koji su joj stavljeni u djelokrug propisima Skupštine ili drugih organa.

Član 214.

Mjesne zajednice imaju svoje višegodišnje i godišnje programe rada i godišnje finansijske planove koji se donose uz prethodno pribavljeno mišljenje zborova birača.

Program rada mjesnih zajednica donosi se u skladu sa zadacima i društvenim planom Opštine.

Član 215.

Skupština opštine i njeni organi, radne i druge organizacije pomažu rad mjesnih zajednica i sa njima saradjuju.

Skupština je dužna da po zahtjevu zbora birača razmatra svako pitanje od neposrednog interesa za mjesnu zajednicu.

Član 216.

Skupština opštine može posebnom odlukom prenijeti na pojedine ili sve mjesne zajednice i poslove oko staranja o održavanju odredjenih komunalnih objekata, kao i objekata iz oblasti društvenog standarda ili povjeriti organizaciju odredjene službe, što će se obezbijediti i potrebna sredstva za podmirenje troškova koji nastanu u vršenju ovih poslova.

Član 217.

Sredstva za izvršenje zadataka mjesne zajednice stvara se iz sredstava koja Opština obezbjeđuje iz svojih prihoda, iz samodoprinosu građana, iz naknada za usluge, iz sredstava koja za tu svrhu izdvoje radne organizacije, kao i iz drugih izvora.

Mjesna zajednica samostalno raspolaže svojim sredstvima.

Član 218.

Mjesna zajednica ima svoj statut, kojim se u okviru ovog statuta utvrđuje organizacija, organ, zadaci i način finansiranja mjesne zajednice, sastav i način izbora organa, njihov djelokrug, prava i dužnosti mjesne zajednice prema servisima i drugim organizacijama koje osniva, način saradnje s društveno-političkim i drugim organizacijama i uređuju i druga pitanja u okviru prava i dužnosti mjesne zajednice, na način koji odgovara njenim potrebama.

Član 219.

Mjesna zajednica obrazuje mirovna vijeća kao društvene organe koji stoje van sudskog sistema, a doprinose uskladjivanju odnosa medju građanima, kao i razvijanju društvene solidarnosti.

Mirovno vijeće ima predsjednika i dva člana koji se biraју na zborovima birača. Predsjednik i članovi mirovnog vijeća imaju i zamjenike.

Član 220.

Mirovno vijeće posreduje:

— oko imovinskih i drugih zahtjeva kojima građani prema važećim propisima mogu slobodno raspolagati kao što su: sporovi medjusobnim novčanim potraživanjima, naknada štete, smetanje posjeda, sporovi iz oblasti stanbenih odnosa, uređenje medja i sl.;

- po pristanku stranaka, u mirnom povodom krivičnih djela koja se gone po privatnoj tužbi ili prijedlogu oštećenog i prekršajima kao što su: uvreda i kleveta, laka tjelesna povreda, ugrožavanje sigurnosti, prekršaji kućnog reda, šumski prekršaji i slično.

Član 221.

Sredstva za materijalne troškove mirovnog vijeća obezbjeđuju se finansijskim planom mjesne zajednice.

Član 222.

Savjet mjesne zajednice može na svom području vršiti i funkciju savjeta potrošača.

Savjet mjesne zajednice može formirati i poseban savjet potrošača za cijelo područje mjesne zajednice.

Član 223.

U djelokrug rada savjeta potrošača spada naročito:

- razmatranje pitanja u vezi snabdijevanja građana ciklima široke potrošnje i davanje prijedloga Skupštini opštine, radnim organizacijama i drugim organima za unapredjenje i poboljšanje snabdijevanja;

- razmatranje organizacije i načina poslovanja radnih organizacija u oblasti trgovine i ugostiteljstva, a naročito u praćenju snabdijevanja, planiranja troškova prēmeta, sniženja cijena, uređenja prodavnica, rada osoblja i odnosa prema potrošačima, higijensko-tehničkih uslova, radnog vremena i praćenja propisa o cijenama;

- upućivanje prijedloga nadležnim inspekcijским službama da izvrše preglede poslovanja u organizacijama za koje se smatra da ne posluju u skladu sa zakonskim propisima i društvenim interesima.

Član 224.

Upravljanje stambenim zgradama u društvenoj svojini vrše kućni savjeti i skupovi stanara, koje se formiraju i rade po vlasćenjima datim zakonom i drugim propisima.

Kućni savjeti saradjuju sa mjesnim zajednicama, koje omažu njihov rad.

Član 225.

Nadzor nad radom mjesnih zajednica vrši Skupština opštine neposredno i preko svojih organa.

Mjesne zajednice podnose izvještaj o radu zborovima birača najmanje jedanput godišnje.

Glava XIV

Zborovi birača

Član 226.

Zborovi birača su samostalni skupovi građana sa određenog područja Opštine preko kojih građani neposredno upravljaju određenim društvenim poslovima.

Član 227.

Zborovi birača održavaju se po sljedećim područjima zborova birača:

1) BOBETINO BRDO, koje obuhvata naseljeno mjesto Bobeti

Brdo;

2) BREZJE, koje obuhvata naseljeno mjesto Brezje;

3) BRIJEST, koje obuhvata naseljeno mjesto Brijest;

4) BRNJIK, koje obuhvata naseljeno mjesto Brnjik;

5) BRUSNICA, koje obuhvata naseljeno mjesto Brušnicu;

6) BUČJE, koje obuhvata zaselak Bučje naseljenog mjest

Drijenča;

7) ČELIĆ, koje obuhvata naseljeno mjesto Čelić;

8) DRIJENČA, koje obuhvata naseljeno mjesto Drijenču

osim zaseoka Bučje;

9) HUMCI, koje obuhvata naseljeno mjesto Humce;

10) JABLANICA, koje obuhvata naseljeno mjesto Jablanicu

11) KORAJ, koje obuhvata naseljeno mjesto Koraj;

12) KOZJAK, koje obuhvata naseljeno mjesto Kozjak;

13) KORETAŠI, koje obuhvata naseljeno mjesto Koretaše;

14) LABUCKA, koje obuhvata naseljeno mjesto Labucku;

15) LIPOVICE, koje obuhvata naseljeno mjesto Lipovice;

16) LOPARE, koje obuhvata naseljeno mjesto Lopare;

17) LOPARE SELO, koje obuhvata naseljeno mjesto Lopare

Selo;

- 18) LUKAVICA, koje obuhvata naseljeno mjesto Lukavicu;
- 19) MAČ KOVAC, koje obuhvata naseljeno mjesto Mačkovac;
- 20) MILADIĆI, koje obuhvata naseljeno mjesto Miladiće;
- 21) MILINO SELO, koje obuhvata naseljeno mjesto Milino

Selo;

- 22) MIROSAVCI, koje obuhvata naseljeno mjesto Mirosavce;
- 23) MRTVICA, koje obuhvata naseljeno mjesto Mrtvicu;
- 24) NAHVIOCI, koje obuhvata naseljeno mjesto Nahvioce;
- 25) PELJAVE, koje obuhvata naseljeno mjesto Peljave;
- 26) PIPERI DONJI, koje obuhvata Donje Pipere naseljeno

mjesta Piperi;

- 27) PIPERI GORNJI, koje obuhvata Gornje Pipere naseljenog mjesta Piperi;

- 28) PUKIŠ, koje obuhvata naseljeno mjesto Pukiš;

- 29) PUŠKOVAC, koje obuhvata naseljeno mjesto Puškovac;

- 30) PODGORA, koje obuhvata naseljeno mjesto Podgoru;

- 31) PIRKOVCI, koje obuhvata naseljeno mjesto Pirkovce;

- 32) PRIBOJ, koje obuhvata naseljeno mjesto Priboj;

- 33) RATKOVIĆI, koje obuhvata naseljeno mjesto Ratkoviće;

- 34) SMILJEVAC, koje obuhvata naseljeno mjesto Smiljevac;

- 35) ŠIBOŠNICA, koje obuhvata naseljeno mjesto Šibošnicu;

- 36) TOBUT, koje obuhvata naseljeno mjesto Tobut;

- 37) VAKUF, koje obuhvata naseljeno mjesto Vakuf;

- 38) VELINO SELO, koje obuhvata naseljeno mjesto Velino

Selo;

- 39) VISORI, koje obuhvata naseljeno mjesto Visore;

- 40) VRAŽIĆI, koje obuhvata naseljeno mjesto Vražiće;

- 41) VUKOSAVCI, koje obuhvata naseljeno mjesto Vukosavce.

Član 228.

Zborovi birača neposredno odlučuju:

- o pitanjima iz kojih proizilazi materijalna ili radna obaveza građana, ukoliko takve obaveze nisu utvrđene propisima širih društveno-političkih zajednica;

- o osnivanju mjesnih zajednica;

- o izboru i razrješenju savjeta mjesne zajednice i mirovnog vijeća;

- o programima rada i finansijskom planu mjesne zajednice

Član 229.

Zborovi birača se obavezno izjašnjavaju: o prijedlogu statuta Opštine, o prijedlogu društvenog plana i budžeta, o prijedlogu odluke o stipendijama, o godišnjem izvještaju o radu Skupštine opštine i njenih organa, a izvještaju radnih organizacija za koje j ovim statutom utvrđeno da se podnose zborovima birača, o izvještaj mjesnih zajednica i o odlukama Skupštine kojima se stvaraju materijalne obaveze građana.

Član 230.

Zborovi birača sazivaju se prema potrebi, a najmanje j danput u tri mjeseca.

Zborove birača može sazivati Skupština opštine, odnosno njen predsjednik, savjet mjesne zajednice i grupa od 30 građana.

Član 231.

Zbor birača otvara predsjednik sazivača.

Radom zbora rukovodi stalno radno predsjedništvo. Radno predsjedništvo sastoji se od 3 do 5 članova koje biraju građani na zboru birača. Stalno radno predsjedništvo bira se na godinu dana ali se može i ranije razrješiti.

U cilju što jasnije formulisanja zaključka zbora birač zbor birača može izabrati posebnu komisiju od tri člana koja će na osnovu diskusije formulirati zaključke i predložiti ih zboru na usvajanje. Zaključci su usvojeni ako je za njih glasala većina prisutnih birača.

Član 232.

Pravo odlučivanja na zboru birača imaju svi punoljetni građani koji imaju biračko pravo.

Zbor birača punovažno donosi zaključke ako je zboru prisutno najmanje 10% birača, ukoliko za raspravljanje ili odlučivanje po pojedinim pitanjima nije propisana posebna većina.

Član 233.

Skupština opštine, njeni organi i organi radnih i društvenih organizacija dužni su da razmatraju zaključke i prijedloge zborov birača i da ih obavještavaju o svome stavu na prvom od narednih zborova.

Član 234.

O radu zbora birača vodi se zapisnik koji se dostavlja Skupštini opštine.

Zapisnik zbora birača potpisuje predsjedavajući i zapisničar.

Glava XV

Zborovi radnih ljudi

Član 235.

Zborove radnih ljudi sačinjavaju zapošleni građani u radnim i drugim organizacijama.

Zborovi radnih ljudi održavaju se u okviru izbornih jedinica utvrdjenih posebnom odlukom Skupštine opštine.

Zborovi radnih ljudi pretresaju pitanja od značaja za život i rad radnih organizacija, daju inicijativu i prijedloge za napredjenje produktivnosti rada, odlučuju o raspodjeli dijela čistog prihoda koji ostaje radnoj organizaciji, daju saglasnost na formativna akta radne organizacije i rješavaju i druga pitanja od interesa za radnu organizaciju.

Član 236.

Sazivanje i održavanje zborova radnih ljudi vrši se na način propisan zakonom i statutom radne organizacije.

Glava XVI

Opštinski referendum

Član 237.

Opštinskim referendumom građani neposredno odlučuju o pitanjima od zajedničkog interesa za Opštinu.

Referendum raspisuje Skupština opštine po svojoj inicijativi ili na prijedlog zborova birača, organizacija Socijalističkog saveza ili mjesnih zajednica.

Odluka birača na referendumu obavezna je za Skupštinu opštine, odnosno za organe mjesne zajednice i građane.

Član 238.

Opštinski referendum se obavezno sprovodi radi uvođenj

mjesnog samodoprinosa za cijelo područje Opštine, kao i kada je to određeno zakonom ili drugim propisima.

Član 239.

Na referendum^u se građani o postavljenom pitanju izjavljavaju neposredno putem tajnog glasanja.

Glasanje se vrši glasačkim listićima.

O postavljenom pitanju građani odlučuju u cjelini "za" ili "protiv" prijedloga.

Član 240.

Prijedlog koji je iznesen na referendum prihvaćen je ako je za njega glasala većina birača upisana u biračke spiskove s područja na kome je održan referendum.

Ako se prijedlog koji je iznesen na referendum ne prihvatiti Skupština opštine može ponovo raspisati referendum tek po isteku godine dana.

Glava XVII

Društveno-političke organizacije i udruženja

Član 241.

Socijalistički savez radnog naroda, Savez sindikata, Savez omladine, Udruženje boračkih organizacija NOR-a i druge društveno-političke organizacije čije je idjeno jezgro Savez komunista Jugoslavije, svojim radom i djelovanjem doprinose razvitku socijalističkih društvenih odnosa u Opštini i razvoju samoupravljanja radnih ljudi.

Član 242.

Građani su neposredno i preko svojih društveno-političkih organizacija i udruženja pokretači društvenih aktivnosti i vrše javnu kontrolu nad radom organa vlasti i drugih nosilaca javnih funkcija.

Član 243.

U ostvarivanju svojih prava i dužnosti građani u društveno-političkim organizacijama i udruženjima daju prijedloge,

reporuke i primjedbe organima i organizacijama sa rješavanje pitanja od opšteg interesa.

Organi i organizacije dužni su razmatrati prijedloge, reporuke i primjedbe i zauzeti o njima svoje stavove, te o tome obavijestiti društveno-političke organizacije i udruženja iz prethodnog stava.

Član 244.

Skupština opštine i njeni organi obavezni su dostavljati odgovarajućim društveno-političkim organizacijama i udruženjima važnije materijale i nacрте propisa na uvid, a prilikom donošenja tih propisa ili preduzimanja važnijih akcija, obavezni su razmatrati mišljenja tih organizacija.

Član 245.

Skupština opštine dužna je prema svojim materijalnim mogućnostima obezbijediti društveno-političkim organizacijama i udruženjima dodatna sredstva za njihov rad imajući u vidu njihove podatke i potrebe.

D I O Č E T V R T I

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 246.

Izmjene i dopune statuta vrše se na način predviđen za njegovo donošenje.

Izuzetno, izmjene i dopune koje se odnose na uskladjivanje odredaba statuta s propisima širih društveno-političkih zajednica, a kojima se mijenja organizacija organa Skupštine opštine, vrše se postupku koji je predviđen za donošenje odluka Skupštine opštine.

Član 247.

Skupština opštine dužna je donijeti normative akte predviđene ovim statutom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog statuta, ako zakonom nije predviđen kraći rok.

Član 248.

Stupanjem na snagu ovog statuta prestaje da važi Statut

opštine Lopare donijet na sjednici Narodnog odbora opštine Lopare 26. avgusta 1955. godine sa svim izmjenama i dopunama.

Član 249.

Ovaj statut stupa na snagu trećeg dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku opštine Lopare".

Broj: 01-3748/1
2. juna 1964. godine
L o p a r e

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE OPŠTINE LOPARE,
Vojin Nešković, s.r.